

Petikon golfkenttä

Hankesuunnitelma: kentän kunnostus ja käyttöönotto

Vantaan kaupunki, liikunnan palvelualue

Hankesuunnitelma 1.10.2026

Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 6.10.2026

Vantaa
Vanda

Sisällysluettelo

1. Tiivistelmä	4
2. Golf lajina ja sen hyödyt	5
3. Mitä hankkeessa tehdään ja miksi.....	10
4. Lähtötilanne.....	12
5. Tarve ja perustelut.....	16
6. Tavoitteet ja toimintakonsepti	18
7. Kunnostuksen sisältö, toteutus ja avaamisvalmius	22
8. Kustannukset ja rahoitus.....	26
9. Käyttötalous	30
10. Tulot, kannattavuus ja herkkyys	33
11. Ympärivuotinen Petikko	37
12. Hallintamallit ja oikeudelliset reunaehdot.....	39
13. Aikataulu ja päätösportit.....	42
14. Riskit ja niiden hallinta	44
15. Kytkös Vantaan kaupunkistrategiaan.....	46
16. Golfin terveysvaikutukset ja riskit.....	51
17. Luontoarvot ja ympäristövaikutukset	56
18. Vastaukset keskeisiin kysymyksiin	66
19. Organisaatio, vastuut ja toimivalta	69
Lähteet.....	71
Liite. Operatiiviset taulukot	79

Petikon 9-reikäinen golfkenttä valmistui kesällä 2017. Kenttäpiirros: hankeryhmän loppuraportti 2024.

Asiakirja	Tieto
Käsittely	Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 6.10.2026, päätösesityksen liite
Versio	1.10.2026
Pohja-aineisto	Markku Ignatiuksen hankesuunnitelma (DRAFT 4.0, 27.9.2026) ja kannattavuuslaskelma 2027–2032, hankeryhmän loppuraportti 25.4.2024, urakkaohjelma 17.9.2026, tutkimuskirjallisuus (luettelo lopussa)
Kohde	Vantaa Golf Petikko, Petikon liikuntapuisto (kiinteistö 92-405-8-51)
Valmistelija	Liikuntapäällikkö Anton Ahonen
Esittelijä	Liikuntajohtaja Veli-Matti Kallistahti

Asiakirjan valmistelussa on käytetty generatiivista tekoälyä aineiston jäsentämiseen, tekstin luonnosteluun, lähteiden hakuun sekä laskelmien ja kaavioiden tuottamiseen. Valmistelija on tarkastanut sisällön, luvut ja lähteet, ja sisällöstä vastaa esittelijä.

1. Tiivistelmä

Hanke lyhyesti

- **Kunnostus:** pelipinnat, kastelujärjestelmä ja pumppaamo sekä välttämätön sähkö. Kustannusarvio on 250 000–350 000 €. Laskentapohja on **300 000 €** (pelipinnat 205 000 €, kastelu ja pumppaamo 80 000 €, sähkö 15 000 €), ja siihen lisätään 15 %:n riskivaraus. Kustannusten enimmäismäärä on **345 000 € (alv 0 %)**.
- **Rahoitus:** kunnostus on kaupunkiympäristön toimialan kunnallistekninen investointi, ja sen rahoitus kuuluu kaupunkitilalautakunnan tehtäväalueelle. Lautakunta esittää, että kunnostus rahoitetaan kunnallisteknisten töiden määrärahoista, vuonna 2026 Aviapoliksen jalkapallokentän rakentamiseen varatusta määrärahasta. Kasvatusvuoden ja avausvalmistelun kulut katetaan liikunnan palvelualueen käyttötaloudesta.
- **Aikataulu:** kunnostus syksyllä 2026 ja keväällä 2027, kasvatusvuosi 2027 ja ensimmäinen täysi pelikausi 2028. Mahdollinen avajaispeli kesällä 2027.
- **Käyttötalous:** vuosikulut ovat noin 309 000 €. Kenttä kattaa ne, kun kierroksia on noin **15 700 vuodessa**. Paloheinän 9-reikäisellä kentällä pelattiin vuonna 2025 noin 47 000 kierrosta.
- **Takaisinmaksu:** perusskenaariossa kertakustannukset (459 200 €) maksetaan takaisin vuonna 2030, ja kumulatiivinen tulos on vuoden 2032 lopussa noin +0,78 M€.
- **Kaupunkistrategia:** hanke toteuttaa strategian 2026–2029 kaikkia kolmea päämäärää ja talouden linjauksia: helposti saavutettavat liikuntapalvelut ja elämänlaatu, uudenlaiset elämykset ja lähiluonto, palvelut koko Vantaalle ja monimuotoinen luonto sekä käyttötalouden tasapaino (luku 15).
- **Ympäristö ja luonto:** kenttä on jo rakennettu, joten kunnostus ei vie uutta luontoaluetta. Intensiivisesti hoidettuja viheriöitä ja lyöntipaikkoja on noin 1,5 hehtaaria. Niittykarheikot, lammet ja Herukkapuro säilytetään, ja kasvinsuojeluaineita käytetään vain todettuun tarpeeseen (luku 17).
- **Päätetään myöhemmin:** hallinta- ja operointimalli, klubirakennus, harjoitusalue (range) ja mahdolliset laajennukset.

2. Golf lajina ja sen hyödyt

Tässä luvussa kuvataan, mitä golf on, millainen asema lajilla on Suomessa, miksi se on terveysliikuntaa ja mikä merkitys sillä on yhteiskunnalle. Tutkimusnäyttö lajin terveysvaikutuksista ja riskeistä esitetään luvussa 16 ja golfkenttien ympäristövaikutuksista luvussa 17.

2.1 Mitä golf on

Golfissa pallo lyödään lähtöpaikalta eli tiiltä reikään mahdollisimman vähin lyönnein. Täysimittaisella kentällä on 18 reikää. Yhdeksänreikäisellä kentällä pelataan joko puolikas kierros tai sama kenttä kahdesti. Reiät vaihtelevat pituudeltaan, ja jokaisella on ihannetulos eli par. Petikon kenttä on 9 reikää ja par 36.

Pelaajien tasoerot tasataan tasoituksella. Suomessa on vuodesta 2020 käytetty maailmanlaajuisista WHS-järjestelmää, jossa enimmäistasoitus on 54,0 ja myös 9 reiän kierroksen voi rekisteröidä tasoituskierrokseksi. Näin aloittelija ja kokenut pelaaja voivat pelata samassa ryhmässä tasavertaisesti. Neljän hengen ryhmältä 18 reiän kierros vie noin 3,5–4,5 tuntia ja 9 reiän kierros noin puolet siitä.

Suomessa kentälle pääsy edellyttää yleensä **green card** -suoritusta. Siihen valmistaudutaan tavallisesti alkeiskurssilla, jossa opetellaan lyöntien perusteet, säännöt ja turvallisuus. Kurssin hinta ja kesto vaihtelevat järjestäjittäin; esimerkiksi Golfliiton kurssiportaalissa oleva Season Golfin kurssi maksaa kaudella 2026 noin 99 € ja kestää neljä tuntia. Paloheinässä kurssi maksaa 129 €. Vuonna 2025 green cardin suoritti 16 834 henkeä, 17 % enemmän kuin edellisvuonna. Suorittajien keski-ikä oli 29,4 vuotta, 40 % oli junioreita ja 32 % naisia (Suomen Golfliitto 2025).

Pay & play tarkoittaa kenttää, jolla maksetaan kierroksesta ilman osaketta, pelioikeutta tai kotiseuran jäsenyyttä. Suomessa pääkaupunkiseudun kentät toimivat pääosin osakkeiden, pelioikeuksien ja jäsenyyksien varassa. Vieraspelaajien pääsyä rajoitetaan usein ruuhka-aikoina.

Golf on vanha laji myös Suomessa: ensimmäinen kenttä avattiin Helsingin Taliin vuonna 1932, ja Suomen Golfliitto perustettiin 1957. Laji palasi olympiaohjelmaan Rion kisoissa 2016.

Keskeiset termit

- **Väylä** on lyöntipaikan ja viheriön välinen lyhyeksi leikattu nurmialue, ja **viheriö** on reiän ympäröivä, hyvin lyhyeksi leikattu alue.
- **Karheikko** on väylän reunan pidempi kasvillisuus. **Esikarheikko** on väylän ja pidemmän karheikon välinen nurmialue, ja **niittykarheikko** on harvoin niitettävä, niittymäinen karheikko.
- **Bunkkeri** on hiekkaeste. **Par** on reiän tai kentän ihannetulos; Petikon par 36 tarkoittaa 36 lyöntiä yhdeksällä reiällä.
- **Green card** on golfin ajokortti eli todistus golfin sääntöjä ja pelitapaa koskevien perustietojen ja -taitojen hyväksytystä suorittamisesta. **Pay & play** tarkoittaa, että kierroksesta maksetaan ilman osaketta, pelioikeutta tai jäsenyyttä.
- **USGA-viheriö** on rakennettu Yhdysvaltain golfliiton (USGA) hiekkapohjaisen rakennemallin mukaan. **Dressaus** on ohuen hiekka- tai pintakatekerroksen levittämistä nurmelle.

2.2 Golf Suomessa lukuina

Tunnusluku	Arvo	Lähde
Golfliiton jäsenet	164 914 (9/2026), kasvua 2 %	golf.fi 24.9.2026
Juniorit (0–21 v.)	21 843, kasvua 8 %	golf.fi 24.9.2026
Jäsenten keski-ikä	46,9 v.; uusien jäsenten 31,1 v.	golf.fi 24.9.2026
50 vuotta täyttäneiden osuus	49 %	Toimialaraportti 2025
Naisten ja tyttöjen osuus	26 %	Toimialaraportti 2025
Kierrokset	3,91 milj. (2025), kasvua 8,8 %	Toimialaraportti 2025
Green card -suoritukset	16 834 (2025), kasvua 17 %	Toimialaraportti 2025
Kenttiä Suomessa	yli 180, määrä ei kasva	golf.fi 24.9.2026
Uudenmaan seurojen osuus jäsenistä	noin 40 %	Golfliitto, jäsenmäärä 2023
Jäseniä 18 reikää kohden	noin 1 200 rekisteröityä pelaajaa (liiton optimi 800–900 aktiivista pelaajaa)	golf.fi 18.9.2025

Golfliiton mukaan golf on rekisteröityjen harrastajien määrällä mitattuna yksi Suomen suurimmista lajeista. KIHU:n aikuisväestötutkimuksen (2024–2025)

mukaan golf on noussut miesten kymmenen harrastetuimman lajin joukkoon. Lajin kasvua rajoittaa nyt kapasiteetti: Golfliiton mukaan kasvun esteenä ei ole enää kiinnostus lajia kohtaan vaan se, mahtuvatko kaikki pelaamaan. Liiton olosuhdepolitiikan (2023) laskelman mukaan Uudeltamaalta puuttui vuoden 2022 rekisteröityjen pelaajien määrällä 195 golfreikää, kun tavoitteena on 18 reikää tuhatta pelaajaa kohden. Tämä vastaa laskennallisesti noin yhtätoista täysimittaista 18-reikäistä kenttää.

2.3 Golf terveysliikuntana

Liikunnan kuormittavuutta mitataan MET-arvoilla. Yksi MET vastaa lepotilan energiankulutusta, ja kohtuukuormitteisen liikunnan raja on 3 MET. Kansainvälisen liikunnan energiankulutustaulukon (Compendium of Physical Activities) mukaan golf ylittää kävellen pelattuna selvästi kohtuukuormitteisen liikunnan rajan:

Pelitapa	MET (2024)	MET (2011)
Kävellen, mailat kantaen	4,3	4,3
Kävellen, mailat vetäen	4,5	5,3
Golf yleisesti	4,5	4,8
Golfautolla	3,5	3,5
Harjoitusalueella (range)	3,5	3,0

Lähteet: Herrmann ym. 2024; Ainsworth ym. 2011. Iäkkäiden oma taulukko (Willis ym. 2024) antaa kävellen, mailat vetäen pelatulle golfille arvon 4,3, joka on suhteutettu iäkkäiden pienempään lepokulutukseen (MET60+).

Kävellen pelatulla 18 reiän kierroksella kertyy tyypillisesti 11 000–17 000 askelta ja 6–13 kilometriä, ja energiaa kuluu noin 260–450 kcal tunnissa (Murray ym. 2017). Suomalaisessa satunnaistetussa vaihtovuorotutkimuksessa keski-ikältään 68-vuotiaat terveet golfaajat kävelivät 18 reiän kierroksella keskimäärin 8,8 km ja 13 446 askelta, ja keskisyke oli 110. Kierroksen jälkeen systolinen verenpaine laski keskimäärin 9 mmHg, ja verensokeri- ja HDL-kolesterolivasteet olivat golfissa edullisempia kuin tavallisessa kävelyssä (Kettinen ym. 2023a).

Sama kierros on ikääntyneelle suhteellisesti kuormittavampi kuin nuorelle. Ruotsalaisessa tutkimuksessa 75-vuotiaat miehet olivat 70 % kierroksen ajasta korkealla sydämen sykealueella, 50-vuotiaat 30 % ja 27-vuotiaat 6 %. Kaikki kokivat rasituksen silti kevyeksi tai kohtalaiseksi (Broman ym. 2004). Siksi golf voi olla ikääntyneille luonteva tapa saada riittävästi liikuntaa ilman, että se tuntuu raskaalta.

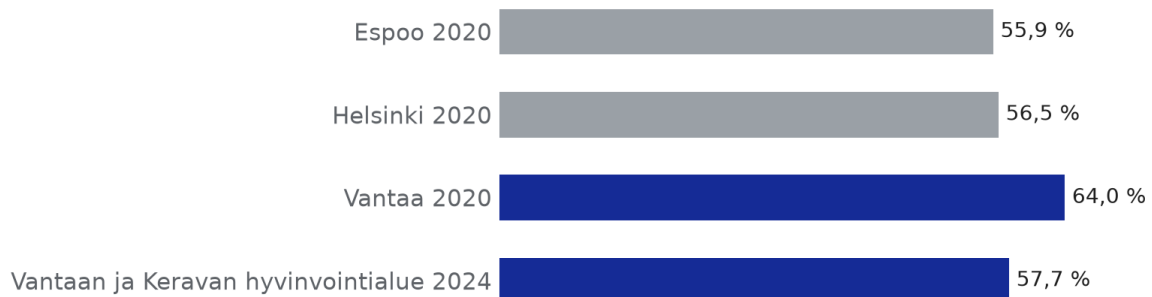
Nuorten kilpagolfaajien tutkimuksessa golfautolla pelattaessa askeleita kertyi noin kaksi kolmasosaa ja energiankulutusta noin puolet vähemmän kuin kävellen (O'Donnell ym. 2026). Terveysshyötyjen kannalta kävellen pelaaminen on ratkaisevaa, ja Petikon yhdeksänreikäinen, kompakti kenttä soveltuu siihen hyvin.

2.4 Liikkumattomuus Suomessa ja Vantaalla

Terve Suomi -tutkimuksen mukaan terveystiikuntasuosituksen täyttää 46 % miehistä ja 38 % naisista. 75 vuotta täyttäneistä suosituksen täyttää vain 31 % miehistä ja 23 % naisista (THL 2023). Vähäisen liikunnan kustannukset olivat Suomessa vuonna 2017 noin 3,2 miljardia euroa, josta suoria terveydenhuollon ja ikääntyneiden laitoshoidon kustannuksia oli 683 miljoonaa euroa (Kolu ym. 2022).

Vantaalla tilanne on heikompi kuin Helsingissä ja Espoossa. Vuonna 2020 vantaalaisista aikuisista 64,0 % liikkui terveystiikuntasuositukseen nähden liian vähän, kun Helsingissä osuus oli 56,5 % ja Espoossa 55,9 %. Vuonna 2024 Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella osuus oli 57,7 %, ja 65 vuotta täyttäneillä 64,6 %.

Terveystiikuntasuositukseen nähden liian vähän liikkuvat aikuiset

Lähde: THL, Sotkanet-indikaattori 5527 (haettu 29.9.2026). Vantaan kuntatasoinen luku on viimeksi vuodelta 2020.

Liikuntalain (390/2015) 5 §:n mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaidensa liikunnalle muun muassa järjestämällä terveyttä ja hyvinvointia edistävää liikuntaa eri kohderyhmät huomioon ottaen sekä rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Kunnan on myös arvioitava asukkaidensa liikunta-aktiivisuutta osana terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Petikon kenttä tarjoaa yhden keinon tavoittaa ryhmiä, joita moni muu liikuntamuoto ei tavoita, erityisesti keski-ikäisiä ja ikääntyneitä.

2.5 Golfin yhteiskunnallinen ja taloudellinen merkitys

Suomalaisen SROI-analyysin (social return on investment) mukaan golfaajat käyttivät lajiin vuonna 2021 noin 330 miljoonaa euroa, ja lajin yhteiskunnallinen

hyöty oli noin 630–770 miljoonaa euroa. Laskennallisesti jokainen lajiin käytetty euro tuotti arviolta 1,9–2,4 euroa hyötyä. Hyöty koostuu hyvinvointivaikutuksista, rahavirroista kuten verotuloista sekä säästöistä esimerkiksi laitoshoidossa ja työkyvyttömyyseläkkeissä, ja yläraja perustuu lisäskenaarioon (Kettinen ym. 2026). Luvut eivät kuvaa kaupungin tuloja eivätkä Petikon tuottoa. Analyysi perustuu Golfliiton jäsenkyselyyn ja mallinnusoletuksiin, ja sen rahoitti Golfliitto, joten lukua on käytettävä suuntaa-antavana. Golfala työllistää Suomessa yli 2 000 henkeä. Euroopassa rekisteröityjä golfaajia oli vuonna 2025 yli 4,9 miljoonaa, ja rekisteröityjen junioreiden määrä kasvoi 13,6 % (European Golf Association 2026).

3. Mitä hankkeessa tehdään ja miksi

Tämä luku kertoo lyhyesti, mistä hankkeessa on kyse. Luvusta 4 alkaen asiat käydään läpi tarkemmin.

3.1 Mitä tehdään

Vantaan kaupunki omistaa Petikossa, Länsi-Vantaalla, yhdeksänreikäisen golfkentän. Yksityinen yhtiö rakensi sen kaupungin vuokramaalle vuosina 2015–2017, mutta kenttä ehti olla auki vain yhden kesän. Yhtiö haettiin konkurssiin vuonna 2018, ja siitä lähtien kenttä on ollut käyttämättömänä. Kentän kalleimmat rakenteet, kuten maanmuotoilu, kuivatus ja viheriöiden hiekkapohjat, ovat edelleen pääosin käyttökelpoisia. Nurmipinnat ovat sen sijaan kasvaneet umpeen, ja kastelujärjestelmän pumpput on korjattava.

Hankkeessa kenttä kunnostetaan pelattavaan kuntoon. Umpeen kasvaneet pinnat raivataan, muotoillaan ja kylvetään uudelleen, ja kastelu ja sähkö korjataan. Työt tehdään syksyllä 2026 ja keväällä 2027. Uusi nurmi tarvitsee kokonaisen kasvukauden vahvistuakseen, joten vuosi 2027 on kasvatusvuosi, ja ensimmäinen täysi pelikausi on 2028. Kenttää ei laajenneta nykyisen alueen ulkopuolelle, eikä sille rakenneta pysyviä rakennuksia; palvelutilat ovat aluksi väliaikaisia.

Kunnostettu kenttä avataan kaikille avoimena **pay & play -kenttänä**. Pelaaja maksaa kierroksesta samaan tapaan kuin uimahallissa maksetaan käynnistä. Osaketta, pelioikeutta tai seuran jäsenyyttä ei tarvita. Aloittelija pääsee alkuun green card -kurssilla, joka opettaa lyöntien perusteet, säännöt ja turvallisuuden. Talvella alue palvelee Petikon hiihtäjiä ja ulkoilijoita.

Kunnostuksen kustannukset ovat enintään 345 000 euroa. Sen toteuttaa kaupunkiympäristön toimiala, ja rahoitukseksi esitetään kunnallisteknisiin töihin jo varattua määrärahaa. Kasvatusvuoden ja avausvalmistelun kulut, noin 114 200 euroa, katetaan liikunnan palvelualueen talousarviosta. Kun kenttä on auki, sen käyttökulut on tarkoitus kattaa pelimaksuilla. Kentän ylläpitäjästä ja toimintamallista päätetään erikseen viimeistään syksyllä 2027.

3.2 Miksi

Ensimmäinen syy on, että kenttä on jo olemassa. Kunnostuksessa ei rakenneta uutta liikuntapaikkaa, vaan otetaan käyttöön kaupungin omistama omaisuus, jonka kalleimmat osat on jo tehty. Käyttämättömänä kenttä ei ole maksuton: aluetta on niitettävä pajukoitumisen estämiseksi, kaupungin ostama

kastelujärjestelmä rapistuu ja jokainen hoitamaton vuosi kallistaa kunnostusta (luku 4.3).

Toinen syy on kysyntä. Golf on rekisteröityjen harrastajien määrällä mitattuna yksi Suomen suurimmista lajeista, ja Golfliitolla on noin 165 000 jäsentä. Kenttien määrä ei ole kasvanut harrastajamäärän mukana, ja Golfliiton laskelman mukaan Uudeltamaalta puuttui vuoden 2022 pelaajamäärillä lähes 11 täysimittaisen kentän verran reikiä. Pääkaupunkiseudun kentille pääsee yleensä vain osakkeen, pelioikeuden tai jäsenyyden kautta. Helsingin Paloheinässä, joka on samanlainen kaikille avoin yhdeksänreikäinen kenttä, pelattiin vuonna 2025 noin 47 000 kierrosta (luku 5.1).

Kolmas syy on terveys. Vantaalla aikuisista liikkui vuonna 2020 terveyden kannalta liian vähän 64,0 %, mikä on enemmän kuin Helsingissä tai Espoossa. Kävelen pelattu golf on kohtuukuormitteista liikuntaa: 18 reiän kierroksella kävellään tyypillisesti 6–13 kilometriä. Laji sopii myös ikääntyneille: se on heille suhteellisesti kuormittavaa, mutta rasitus koetaan yleensä kevyeksi tai kohtalaiseksi (luvut 2.3 ja 16).

Neljäs syy on talous. Laskelman mukaan kenttä kattaa käyttökulunsa, kun sillä pelataan noin 15 700 kierrosta vuodessa, eli kolmasosa Paloheinän määrästä. Perusskenaariossa kunnostuksen ja käyttöönoton kertakustannukset maksetaan takaisin vuonna 2030. Jos kierroksia on pysyvästi alle noin 16 000 vuodessa, kenttä on tappiollinen, ja silloin hinnoittelu, aukioloajat ja toimintamalli arvioidaan uudelleen (luku 10).

Lisäksi hanke toteuttaa kaupunkistrategiaa: se tuo Länsi-Vantaalle helposti saavutettavan liikuntapalvelun ja uuden vapaa-ajan kohteen (luku 15). Kentän niittymäiset karheikot, lammet ja puro säilytetään, ja niitä hoidetaan luonnon monimuotoisuutta tukevasti (luku 17).

4. Lähtötilanne

4.1 Kentän vaiheet

Aika	Tapahtuma
2014–2015	Kaupunki vuokrasi noin 56 hehtaarin alueen Vantaan Golfpuisto Oy:lle. Kentän suunnitteli englantilainen golfarkkitehtitoimisto Mackenzie & Ebert, ja rakennusvalvonta hyväksyi suunnitelman 22.3.2015.
kesä 2017	Yhdeksän väylää valmistui, ja kenttä oli auki heinäkuusta kauden loppuun.
2018	Kaupunki purki maanvuokrasopimuksen maanläjitykseen liittyneiden epäselvyyksien vuoksi, ja yhtiö haettiin konkurssiin 26.7.2018.
2019–2022	Takaysin maakasat tasattiin ja luiskat loivennettiin. Konkurssimenettely päättyi 28.12.2022, ja kaupunki osti kastelujärjestelmän konkurssipesältä.
2021	Suomen Golfliitto arvioi kentän kunnan ja toimintaedellytykset. Liitto suositteli kaikille avointa pay & play -kenttää.
2024	Kaupungin hankeryhmä totesi loppuraportissaan, että kentästä saa kunnostettua pelikelpoisen pay & play -kentän.
2025	Ensimmäisen kunnostusurakan tarjoukset hylättiin, koska ne olivat tarjouspyynnön vastaisia ja ylittivät määrärahan. Kenttä niitettiin ja niittojäte kerättiin syksyllä 2025.
2026	Kunnostustestit kentällä 9.–15.4.2026, kaupunginhallituksen iltakoulu 11.5.2026, lautakunnan palautuspäätös 17.8.2026 ja uuden urakan kilpailutus 21.9.2026.

Vuoden 2026 valmistelu eteni vaiheittain. Kehitysselvitys 18.4.2026 kuvasi pay & play -vision, kysyntä- ja talousskenaariot sekä operointivaihtoehdot. Projekti- ja valmistelumuistiot 2.8.2026 täsmensivät sähkö-, pelipinta- ja toteutuslinjat. Hankintojen käynnistämissuunnitelmassa 11.8.2026 pelipintojen urakka jaettiin osiin PU1–PU3, ja bunkkerit olivat siinä vielä optio; myöhemmin ne siirrettiin perusurakan osaksi PU4. Hankesuunnitelmaa valmisteltiin luonnoksina 26.–27.8.2026 (Draft 1–2.0), 9.9.2026 ja 27.9.2026 (Draft 4.0), ja 3.–4.9.2026 tarkennettiin ensimmäisen pelikauden henkilöstö, kontit, kenttäkalustus, koneet, järjestelmät ja aikataulu. Vuoden 2025 kilpailutuksen teknistä aineistoa käytettiin lähtötietona, mutta uuteen tarjouspyyntöön ei siirretty tarpeetonta ylilaatua.

4.2 Kentän kunto osa-alueittain

Kentän kunto on arvioitu kolmessa selvityksessä: Golfliiton kenttäkäynnillä 2021, hankeryhmän maastokatselmuksissa 2020–2021 ja kaupungin lähtötietoselvityksessä 2025. Keväällä 2026 kentällä tehtiin lisäksi

kunnostustestejä. Havainnot ovat yhdensuuntaiset: rakenteet ovat pääosin käyttökelpoisia, pinnat ja kasvusto on uusittava.

Osa-alue	Rakenne	Nykytila ja tarve
Viheriöt	USGA-mallin mukaiset, puhtaalle golfhiekalle rakennetut; kevään 2026 kokeessa todettiin noin 30 cm kasvukerros, kohteet tarkastetaan urakassa	Kasvusto kuollut ja sammaloitunut. Pinnan kuorinta, hiekan lisäys, muotoilu ja kylvö.
Lyöntipaikat	Tasaiset ja muodossaan, kasvualustaa reilusti	Pintakasvillisuus ja taimet poistettava, pinnat tasattava ja nurmetettava.
Väylät	Savipohja, laadukas ja tehokas kuivatusjärjestelmä	Heinittyneet ja paikoin mätästyneet. Murskaus, jyrästä, tasaus ja kylvö; yksi kuivatusongelma väylällä 1.
Karheikot	Niittymäiset alueet	Tasaus ja hoitoleikkuu; niittykarheikot säilytetään maiseman ja luonnon vuoksi.
Bunkkerit (18)	Valkoinen hiekka savipohjan päällä	Kasvaneet umpeen. Kasvillisuuden poisto ja hiekan lisäys; osa voidaan pienentää tai muuttaa ruohobunkkereiksi.
Kastelu	Nykyaikainen, yksittäin ohjattava Rain Bird -järjestelmä, kaupungin omistuksessa	Toimi koekäytössä 2022. Pumput huonossa kunnossa, sadettimia ja kansia rikki.
Kulkuväylät ja huoltoreitit	Asfaltoitu klubialueella, muualla sorapintaiset	Hyvässä kunnossa; soveltuvat talvella latupohjiksi.

Umpeen kasvanut bunkkeri. Kuva: hankeryhmän loppuraportti 2024.

4.3 Mitä kentälle tapahtuu, jos mitään ei tehdä

Käyttämätön kenttä ei ole kaupungille maksuton. Aluetta on niitetty pajukoitumisen estämiseksi, viimeksi syksyllä 2025 (8 500 €). Jokainen hoitamaton kasvukausi lisää puuston, sammaleen ja rikkakasvien määrää, ja kunnostus kallistuu. Kaupungin vuonna 2022 hankkima kastelujärjestelmä rapistuu käyttämättömänä. Haitallinen vieraslaji komealupiini on vallannut Herukkapuron ja vesiesteiden pientareita, ja niittykarheikot pensoittuvat. Alue ei tuota liikuntapalvelua eikä tuloja.

4.4 Aiemmat päätökset ja kannanotot

Kaupunkitilalautakunta hylkäsi 17.9.2025 (§ 16) ensimmäisen urakan tarjoukset. Pöytäkirjalausumassaan lautakunta totesi, että palveluverkkosuunnitelman mukaan Petikossa ei ole golfkenttää eikä aikomusta sellaista tehdä, että uuden liikuntapaikan perustamisesta päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta ja että yli miljoonan euron hankekokonaisuus tulisi tuoda myös kaupunkitilalautakunnan päätettäväksi. Lisäksi se totesi, ettei kunnostus ole investointisuunnitelmassa eikä golfkentän kunnostaminen ole kaupungin ydintoimintaa, ja että taloustilanteessa priorisoinnit on tehtävä toisin.

Tämä hankesuunnitelma poikkeaa lausuman arviosta, ja poikkeamalle on neljä perustetta. Kenttä on jo rakennettu ja kaupungin omistuksessa, joten kyse on olemassa olevan omaisuuden käyttöönotosta eikä uudesta rakentamisesta. Kunnostus esitetään rahoitettavaksi jo varatusta määrärahasta. Käyttökulut on laskettu katettavan käyttömaksuilla perus- ja korkeassa skenaariossa. Lisäksi liikuntapaikkojen rakentaminen ja ylläpito on liikuntalain 5 §:n mukaan kunnan tehtävä. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta palautti asian 17.8.2026 (§ 25) yksimielisesti valmisteluun ja edellytti hankesuunnitelmaa ja budjettia. Tämä hankesuunnitelma vastaa tähän vaatimukseen. Kunnostuksen enimmäismäärä (345 000 €) ja kertakustannukset yhteensä (459 200 €) jäävät alle miljoonan euron.

5. Tarve ja perustelut

5.1 Kysyntä ylittää kapasiteetin

- Golfliitolla on 164 914 jäsentä, ja jäsenmäärä on kasvanut useana vuonna peräkkäin. Uudellamaalla kasvu oli vuonna 2026 lähes 5 %.
- Kenttien määrä ei kasva. Rekisteröityneitä pelaajia on keskimäärin lähes 1 200 kutakin 18 reikää kohden, kun optimina pidetään 800–900 aktiivista pelaajaa.
- Golfliiton vuonna 2023 julkaiseman laskelman mukaan Uudeltamaalta puuttui vuoden 2022 rekisteröityjen pelaajien määrällä 195 golfreikää eli lähes 11 täysimittaista kenttää.
- Helsingin Paloheinän 9-reikäisellä kentällä pelattiin vuonna 2025 noin 47 000 kierrosta, ja kenttä on täynnä. Kentän kotiseura HIFK Golf kirjasi vuonna 2025 myös Suomen golfseuroista eniten green card -suorituksia (2 507).
- Golfliiton ja Sitowisen väestöpohjaselvityksessä (2019) Petikon kentällä oli 132 kentän joukossa 16. suurin jaettu väestöpohja 30 km:n säteellä.

5.2 Sijainti ja väestöpohja

Vantaalla asui vuoden 2025 lopussa noin 253 000 asukasta. Petikko sijaitsee Länsi-Vantaalla, jonka Myyrmäen suuralue on kaupungin suurin (62 600 asukasta). Kivistön suuralue on kasvanut vuosina 2021–2025 noin 14 %, ja vuoden 2026 väestöennusteen mukaan siellä on vuoden 2035 lopussa lähes 24 000 asukasta. Petikon ulkoilualue ja sen latuverkosto palvelevat jo nyt koko läntistä Vantaata ja yhdistyvät Espoon Serenaan.

5.3 Saavutettavuus ja alueen lähtötiedot

Hanke sijoittuu Petikon nykyiselle golfkenttäalueelle (kiinteistö 92-405-8-51). Hankesuunnitelmaan täydennetään kaupungin aineistosta viralliset kiinteistö-, kaava-, omistus-, rasite- ja lupatiedot. Lisäksi varmistetaan johtotiedot, kuivatus- ja kastelulinjojen sijainnit sekä maaperän kantavuus ongelmakohdissa. LUO-alueet ja muut luonto- ja ympäristörajoitteet otetaan huomioon erityisesti myöhempien monitoimialueiden suunnittelussa.

Saavutettavuutta tarkastellaan henkilöautoliikenteen lisäksi pyöräilyn, jalankulun ja bussiyhteyksien sekä junayhteyksien ja niiden jatkoyhteyksien kannalta. Jatkosuunnittelussa selvitetään erityisesti Myyrmäen, Vehkalan ja muun Länsi-

Vantaan joukkoliikennekytkennät sekä Pyymosantien kevyen liikenteen yhteyksien turvallisuus ja jatkuvuus. Mahdollinen palvelubussi tai tapahtumakohtainen kuljetus Myyrmäen suunnalta arvioidaan erikseen. Asiakas-, huolto- ja työmaaliikenne erotetaan mahdollisuuksien mukaan, ja pysäköinti, esteettömyys, polkupyöräpaikat ja saattoliikenne tarkennetaan.

5.4 Yhdenvertaisuus ja matala kynnyks

Golfin aloittamista voivat hankaloittaa hinta, pelioikeuksien ja osakkeiden tarve sekä lähtöaikojen vähäisyys. Golfliiton toimialaraportissa lähtöaikojen saatavuudesta annetut arviot ovat melko heikkoja, ja hintatasoa koskevat arviot ovat heikentyneet. Petikko olisi pääkaupunkiseudulla yksi harvoista kentistä, joilla voi pelata ilman osaketta, pelioikeutta tai seuran jäsenyyttä (muuta ovat esimerkiksi Paloheinä ja Espoon Löfkulla). Kaupunki voisi kohdentaa etuja omille asukkailleen, kuten koululaisten lajikokeiluja, green card -kurseja ja seniorihinnoittelua.

5.5 Vaihtoehtojen vertailu

Vaihtoehto	Kustannus	Vaikutus
0 – Nykytila jatkuu	Niitto ja valvonta vuosittain; kunnostus kallistuu	Kenttä ja kastelujärjestelmä rapistuvat, niityt pensoittuvat ja komealupiini leviää; ei liikuntapalvelua eikä tuloja
1 – Kustannustehokas peruskunnostus (esitys)	Kunnostus enintään 345 000 €, kertakustannukset yhteensä 459 200 €; käyttökulut katetaan tuloilla perus- ja korkeassa skenaariossa	Pelattava kenttä 2028, palvelutaso rakennetaan vaiheittain
2 – Laaja premium-kunnostus	Vuoden 2025 tarjousten perusteella 0,7–2,6 M€	Teknisesti korkeampi taso, selvästi suurempi investointi- ja kysyntäriski
3 – Muu käyttö (esim. pelkkä frisbeegolf)	Rakentaminen halvempaa; kustannuksia ei ole arvioitu	Radat ovat yleensä maksuttomia; golfkentän rakenteet jäävät hyödyntämättä

Hankesuunnitelman suositus on vaihtoehto 1.

6. Tavoitteet ja toimintakonsepti

6.1 Tavoitteet

- Pelipinnat palautetaan käyttökelpoisiksi kustannustehokkaalla, kohdekohtaisesti perustellulla kunnostuksella.
- Kastelu ja sähkö ovat toimintakunnossa ennen kasvun kannalta kriittisiä työvaiheita.
- Vuosi 2027 käytetään kylvöön, kasvuunlähtöön, jälkihoitoon, testaukseen ja operointivalmiuden rakentamiseen.
- Ensimmäinen täysi pelikausi käynnistetään vasta, kun pelipintojen laatu ja turvallisuus täyttävät hyväksymiskriteerit (suunnitteluoletus 2028).
- Kenttä kattaa käyttökulunsa pelimaksuilla, ja kertakustannukset maksetaan takaisin kentän tuotoilla.
- Palvelumalli on asiakaslähtöinen, digitaalinen ja kevyt.
- Investointi, käyttötalous, vastuut ja päätösportit ovat läpinäkyviä.
- Mahdollinen rajattu koepelaaminen tai avajaispeli 2027 ratkaistaan vain pelipintojen kunnan ja turvallisuuden perusteella, eikä sille budjetoida olennaista liikevaihtoa.

6.2 Kohderyhmät

Kohderyhmä	Mitä Petikko tarjoaa
Aloittelijat ja green card -suorittajat	Kierrosmaksu ilman sitoutumista, välinevuokra, lyhyt 9 reiän kierros, kurssit
Lapset ja nuoret	Koulujen lajikokeilut ja liikuntatunnit (vrt. Golfliiton Draivia kouluun! -ohjelma), juniorihinnat, seuratoiminta
Ikääntyneet	Kohtuukuormitteista ulkoliikuntaa, päiväaikojen hyödyntäminen, seniorihinnoittelu, sosiaalinen yhteisö
Työikäiset ja perheet	Nopea 9 reiän kierros työpäivän jälkeen, yhteinen harrastus eri-ikäisille
Yritykset ja yhteisöt	Tapahtumat ja tyky-päivät, yritysmyynti
Kokeneet golfaajat	Lisäkapasiteettia ruuhkaisella pääkaupunkiseudulla, harjoittelu ja lyhyt peli

6.3 Palvelu- ja ansaintamalli

Peruspalvelu on ajanvaraukseen ja päiväpelimaksuun perustuva pay & play - kenttä. Laskelman keskitulo on noin 22,30 € kierrokselta arvonnisäveroineen, mikä on Paloheinän 9 reiän kierrosmaksua (28 €) edullisempi. Täydentäviä tuloja voivat olla sarjakortit ja rajatut kausi- tai pelioikeudet, opetus- ja harjoituspalvelut, tapahtumat, yritysmyynti, kevyt tarjoilu ja kumppanituotot sekä myöhemmin pro shop tai muut kumppanipalvelut. Mahdolliset jäsen- tai seuratulot pidetään kirjanpidollisesti erillään kenttäoperaation myynnistä. Asiakasmaksujen perusteista päättää lautakunta (hallintosäännön 9 luvun 1 §:n 4 kohta).

6.4 Digitaalisuus, robotiikka ja kevyt organisaatio

Toimintamalli perustuu digitaaliseen ajanvaraukseen, maksamiseen ja kulunhallintaan. Pelaaja saa henkilökohtaisen pääsykoodin pukeutumis- ja saniteettitiloihin, ja osa aukioloajasta on itsepalvelua. Väylien leikkuu hoidetaan robottileikkureilla, mikä vähentää henkilöstö- ja polttoainekuluja. Asiakaspalvelusta vastaa palvelupäällikkö kahden täydentävän asiakaspalvelijan tuella.

Varaus- ja asiakashallintajärjestelmästä pyydetään hinnat vähintään minimi-, standardi- ja optimitasolla, ja uuden kentän liikevaihtoon sidotun hinnoittelun ehdot selvitetään erikseen. Kulunhallinta integroidaan mahdollisuuksien mukaan järjestelmään. Järjestelmäkustannukset, maksuliikenne ja mahdolliset transaktiomaksut sisältyvät käyttötalouteen (luku 9.3). Painettu tulokortti pidetään pienenä, ja pelaajia ohjataan digitaalisiin tulokortteihin, kuten eBirdie-sovellukseen. Valittavan järjestelmän sähköisen tulokortin ja kilpailutoimintojen kehitystilanne tarkistetaan ennen avaamista.

6.5 Oppimisympäristö ja golfseura

Petikkaa voidaan kehittää työelämän oppimisympäristöksi yhteistyössä Vantaan ammattiopisto Varian ja Mercurian kanssa. Opiskelijat voisivat suorittaa ohjattuja työssäoppimisjaksoja viheralueiden ja kenttäympäristön hoidossa, asiakaspalvelussa, myynnissä, markkinoinnissa, tapahtumissa, taloushallinnossa sekä kahvila- ja ravintolapalveluissa ja leipomotuotteiden toimitusketjussa. Opiskelijat täydentävät ammattilaisten muodostamaa ydinhenkilöstöä: kenttämestarin, asiakaspalvelun vastuuhenkilön ja työpaikkaohjaajien tehtävät säilyvät nimetyillä ammattilaisilla. Oppimisjaksot, ohjaus, turvallisuus, sopimukset ja kustannukset sovitaan oppilaitosten kanssa erikseen, ja mallia voidaan pilotoida kasvatusvaiheessa 2027 tai avauskaudella 2028. Yhteistyöstä

ei ole vielä sovittu, joten siitä mahdollisesti syntyvää säästöä ei ole otettu huomioon henkilöstökuluissa. Kentälle voidaan perustaa jo valmisteluvaiheessa golfseura vastaamaan jäsen-, juniore- ja kilpailutoiminnasta. Seuran lopullinen asema ratkaistaan hallintamallin yhteydessä (luku 12.4).

6.6 Vaiheittainen kehittäminen

Hankkeen pitkän aikavälin tavoite on luoda Petikkoon vantaalaisia pitkään palveleva, helposti saavutettava ja vaiheittain kehitettävä liikuntapaikka. Ensimmäinen yhdeksänreikäinen vaihe toteutetaan niin, että palvelua voidaan myöhemmin täydentää kysynnän, maankäytön, rahoituksen ja erillisten päätösten perusteella ilman, että koko investointi tehdään kerralla. Tekninen kunnostus ja varsinainen operointi pidetään erillään.

Vaihe	Sisältö	Päätöslogiikka
1A Kunnostus 2026–2027	Pelipinnat, kastelu, pumppaamo, sähkö, kuivatuskorjaukset, kylvö ja kasvuunlähtö	Välttämätön ennen avaamista, toteutetaan ensin
1B Avaamisvalmius	Väliaikaiset palvelutilat, kentän peruskalustus, järjestelmät, henkilöstö- ja hoitomalli, turvallisuus	Valmistellaan 2027 ja otetaan käyttöön ensimmäiselle täydelle pelikaudelle; operoinnin kilpailutus
2 Harjoittelu	Range sekä harjoittelu- ja lähipelialueet	Erillinen investointipäätös; suunnittelu voi edetä rinnalla
3 Kasvu ja monitoimisuus	Mahdollinen kasvu 12, 15 ja 18 reikään, hiihto, frisbeegolf ja muu ympärivuotinen käyttö	Ratkaistaan kysynnän, kaavan, luontoarvojen ja investointikyvyn perusteella

Päätöksenteon periaatteena kunnostusinvestointi pidetään erillään klubitilosta, rangesta ja myöhemmistä laajennuksista. Ensimmäisen pelikauden käynnistyshankinnat ja vuosittainen käyttötalous erotetaan toisistaan. Kaikki myöhemmät optiot ovat erillisiä päätöksiä, eivätkä ne saa viivästyttää kentän perusratkaisua.

Range ja harjoittelualueet ovat seuraava kehitysvaihe. Niitä voidaan suunnitella rinnakkain vuoden 2027 kasvatustavoiheen kanssa, mutta niiden investointi- tai lupakysymykset eivät saa viivästyttää kentän avaamista. Suunnittelussa ratkaistaan sijainti ja turvallisuusalueet, valaistus ja sen mahdollinen yhteiskäyttö hiihtoreitin kanssa, lyöntipaikkojen määrä ja katokset, pallonkeruu ja automaatio, opetus- ja juniorikäyttö, mahdollinen teknologinen range-konsepti sekä välinevuokraus ja ulkopuolisen operaattorin toteutusvaihtoehto. Vaihe 2

ratkaistaan kysynnän, rahoituksen, turvallisuuden, kaavan ja alueen kokonaissuunnittelun perusteella.

Vaiheessa 3 voidaan tarkastella kentän kasvua yhdeksästä reiästä 12, 15 ja 18 reikään. Se ei ole nykyinen investointipäätös, vaan kapasiteetti- ja maankäyttöoptio.

Vaihe	Ajatus	Päätöskriteerit
9 → 12 reikää	Ensimmäinen lisäys voi lisätä tuotteen houkuttelevuutta enemmän kuin kierroskapasiteettia	Kysyntä, maankäyttö, kustannus, turvallisuus
12 → 15 reikää	Palvelun pidentäminen ja ruuhkahuippujen hallinta	Edellisen vaiheen käyttöaste ja talous
15 → 18 reikää	Täysi 18 reiän kokonaisuus	Pitkän aikavälin strateginen päätös

Valmisteluoletuksena lisäreikiä voitaisiin rakentaa noin kolmen reiän kokonaisuuksina noin kahden vuoden välein, jolloin 18 reiän kenttä olisi teoriassa mahdollinen noin kuuden vuoden kuluttua avaamisesta. Aikataulu on optio, ja jokainen vaihe edellyttää erillisen päätöksen.

6.7 Markkinointi ja myynti

Markkinointi rakennetaan avausvuoteen sidotuksi vuosikelloksi. Seuran jäsenmarkkinointi ja kenttäoperaation kaupallinen markkinointi pidetään erillään mutta sovitetaan yhteen.

Vuosikellon toimenpiteet on esitetty liitteen taulukossa L1.

7. Kunnostuksen sisältö, toteutus ja avaamisvalmius

Kunnostuksen tavoite on turvallinen, pelattava ja helposti hoidettava kaupunkikenttä, ei uuden premium-tasoisin kentän rakentaminen. Pelipintojen lopullisia rakenneratkaisuja ei lukita ennen kohdekohtaista tarkastusta: korjataan vain se, mikä on toimivan ja ylläpidettävän pelipinnan kannalta tarpeellista. Kenttä on 9 reikää ja par 36. Taulukon pinta-alat ovat valmistelulaajuuksia, ja kohdekohtainen kunto ja korjausaste varmistetaan urakassa.

Osa-alue	Laajuus	Toimenpiteet
PU1 Viheriöt	n. 10 000 m ²	Puuston ja sammaleen poisto, pinnan avaaminen, hiekan lisäys ja sekoitus, muotoilu, kylvö tai siirtonurmi
PU2 Lyöntipaikat	n. 5 000 m ²	Pintakasvillisuuden ja taimien poisto, tasaus, kuivatus- ja kasvualustatyöt, nurmetus; lyöntipaikkojen lopullinen määrä varmistetaan (oletus kaksi tiisarjaa reikää kohden)
PU3 Väylät ja esikarheikot	n. 70 000 m ²	Kasvimassan poisto, heinikon murskaus, jyräily, tasaus ja kylvö
PU3 Karheikot	n. 30 000 m ²	Puuston poisto ja tasaus matalaksi; toimenpidetarve ratkaistaan maastossa; niittykarheikot säilytetään
PU4 Bunkkerit	18 kpl	Kasvillisuuden poisto ja hiekan lisäys; kohdekohtaisesti pienennys, poisto tai ruohobunkkeri. Laajuus ja toteutustapa täsmennetään tilaajan ja urakoitsijan urakkaneuvottelussa; erillistä bunkkerisuunnittelua ei tilata, vaan toteutussuunnittelu sisältyy ST-urakkaan
Kastelu ja pumppaamo	viheriöt, lyöntipaikat ja osa edustoista	Kuntotarkastus, koekäyttö, pumppujen kunnostus, sadettimien ja venttiilien korjaus
Sähkö	pumppaamo ja palvelualue	Pumppaamon oma liittymä sekä palvelualueen liittymä ja mittaus

Kunnostustesti keväällä 2026. Kuva: kehitysselvitys, kaupunginhallituksen iltakoulu 11.5.2026.

7.1 Pelipintojen urakka

Pelipintojen kunnostus kilpailutettiin kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualueella avoimella menettelyllä. Hankintailmoitus julkaistiin 21.9.2026, ja tarjousten määräaika on 7.10.2026. Urakan keskeiset ehdot ovat:

- **Urakkamuoto:** suunnittele ja toteuta -urakka (ST-urakka) kiinteään kokonaishintaan. Urakoitsija vastaa menetelmien, koneiden ja materiaalien valinnasta siten, että kohde saadaan pelattavaan kuntoon.
- **Optiot:** bunkkerihiekan vaihto ja vesiesteiden ruoppaus. Tilaaja päättää niistä urakan aikana.
- **Aikataulu:** työt aloitetaan viimeistään kahden viikon kuluttua sopimuksen allekirjoittamisesta, ja koko urakan on oltava valmis 30.6.2027.
- **Takuu:** kahden vuoden takuu aika, joka sisältää viherrakennustöiden kasvuunlähtötakuun ja erillisen kasvuunlähtötarkastuksen.
- **Pätevyys:** urakoitsijalta edellytetään golfkenttien pintarakenteiden referenssejä ja golfkenttäkokemusta omaavaa vastaavaa työnohtajaa.

Valmistelussa tarjouspyyntöpakettin vähimmäissisällöksi määriteltiin urakkaohjelma ja sopimusluonnos, päivitetty työselostus ja kohdekohtaiset rakennekuvaukset, kohde- ja määräluettelo sekä vertailukelpoinen hintalomake, asemapiirrokset sekä kastelu- ja johtokartat, päivitetty turvallisuusasiakirja sekä aikataulu-, laadunvarmistus-, dokumentointi-, vastaanotto- ja takuehdot. Julkaistussa tarjouspyynnössä vertailuhinta on ST-urakan kiinteä kokonaishinta ilman arvonlisäveroa lisättynä 25 %:lla optioiden yhteishinnasta, eikä urakassa ole sopimuksessa sovittuja yksikköhintoja.

7.2 Kastelu ja sähkö

Kastelujärjestelmä koekäytetään ja kuntotarkastetaan ennen kylvöjä. Selvitys kattaa veden saatavuuden, pumppauksen, runkolinjat, venttiilit, sadettimet, ohjauksen, automaation, vuodot ja tarvittavat korjaukset. Pumppaamo tarvitsee oman pysyvän sähköliittymän, ja sen tilaus on kriittinen kastelun koekäytölle ja kasvun käynnistämiseksi. Valmistelutiedon mukaan liittymä voidaan toteuttaa nopeasti, kun tilaus ja tekniset tiedot ovat valmiit. Klubialueella on käytettävissä nykyinen työmaakeskus, ja tilapäisen, noin 500 metrin kaapelin hyväksyttävyys varmistetaan. Klubialueelle toteutetaan liittymä ja mittaus väliaikaisia palvelutiloja sekä rakennus- ja siirtotöitä varten. Pysyvä laajempi klubitaloratkaisu voi myöhemmin edellyttää uutta muuntamoaa, jonka toimitusaika on noin 12 kuukautta. Se ei saa muodostua kentän avaamisen esteeksi.

7.3 Mitä kunnostukseen ei sisälly

- **Pysyvä klubirakennus.** Suunnitteluoletuksena on Aviapoliksen paviljongin siirto Petikkoon, alustava kustannusarvio noin 300 000 €. Kenttä voidaan avata väliaikaisilla konttitaloilla.
- **Harjoitusalue (range) ja lähipelialue,** arviolta 300 000–500 000 € ja 80 000–150 000 €.
- **Mahdollinen laajennus** 12, 15 tai 18 reikään. Laajennus edellyttää kysynnän toteamista ja erillisiä selvityksiä.
- **Kulkuväylät ja pysäköinti.** Urakkaohjelman mukaan kulkuväylät kunnostetaan erillisenä urakkana, ja hankeryhmä piti nykyistä pysäköintialuetta riittämättömänä suurelle kävijämäärälle. Niitä ei ole sisällytetty 300 000 euron laskentapohjaan. Avaamisen edellyttämät työt ja niiden kustannukset tarkennetaan ennen hankintapäätöksiä.

7.4 Avaamisvalmius: palvelutilat, kalustus ja pienkulut

Jos ensimmäinen täysi pelikausi alkaa ennen paviljongin siirtoa, palvelut järjestetään väliaikaisilla konteilla. Kontit sijoitetaan kahteen ryhmään, kentänhoidon alueelle ja klubipalvelujen alueelle. Kustannusarvio perustuu yhteen saatuun toimittajatarjoukseen, sillä vertailutarjouksia ei saatu. Kaupallisten laite- ja konttiarvioiden toimittajia ei nimetä hankesuunnitelmassa, ja arviot ovat suuntaa-antavia budjettilukuja eivätkä hankintapäätöksiä.

Konttien käyttötarkoitukset on eritelty liitteen taulukossa L2.

Irtaimistoa tarvitaan vähän, arviolta muutamien tuhansien eurojen arvosta. Pukuhuone- ja saniteettitiloihin tarvitaan sähkö- tai älylukitus ja kulunhallinta, joka integroidaan varaus- ja asiakashallintajärjestelmään niin, että pelaaja saa henkilökohtaisen pääsyoikeuden tai koodin. Konttiratkaisu on väliaikainen, eikä sitä suunnitella raskaan itsepalvelu- tai ravintolatoiminnan varaan.

Kentän peruskaluston ensimmäisen kauden määrät ovat liitteen taulukossa L3. Ensimmäisen kauden pienkuluja ovat minituloskortit, toimistotarvikkeet, tulostus, löytötavara- ja asiakasohjausratkaisut, ensiapu, pienet kenttävarusteet ja kulutustavarat.

7.5 Hankintakokonaisuudet ja markkinavuoropuhelu

Hankinnat jakautuvat kahdeksaan kokonaisuuteen, jotka on esitetty käynnistysajankohtineen liitteen taulukossa L4.

Hanke on julkisesti tunnettu, joten markkinavuoropuhelua voidaan käydä avoimesti. Tavoitteena on tunnistaa aidosti kiinnostuneet operaattorit, palveluntuottajat, laite- ja järjestelmätoimittajat sekä mahdolliset kumppanit ennen lopullisia hankintarajauksia. Hankintalainsäädännön tasapuolisuus, syrjimättömyys ja dokumentoitavuus säilytetään. Operaattoreita ei nimetä hankesuunnitelmassa, vaan markkinakiinnostus ja vuoropuhelun tulokset dokumentoidaan erilliseen valmisteluaineistoon. Alustavia toimittaja-arvioita voidaan käyttää budjetin lähtötietoina.

8. Kustannukset ja rahoitus

Kustannukset on jaettu neljään koriin: A) kunnostus ja välttämätön infra, B) kasvatusvuosi ja avausvuoden hankinnat, C) vuosittainen käyttötalous ja D) myöhemmät optiot. Kaikki luvut ovat arvonlisäverottomia valmisteluarvioita, ellei toisin mainita. Kunnostuksen lopullinen hinta selviää käynnissä olevassa kilpailutuksessa.

8.1 A – Kunnostus ja välttämätön infra

Hankesuunnitelman kustannusarvio on 250 000–350 000 euroa.

Kannattavuuslaskelmassa laskentapohjaksi on otettu 300 000 euroa, ja se on jaettu kustannuserille. Kastelun ja pumppaamon osuus laskentapohjassa (80 000 €) ylittää erän arvion ylärajan, koska pumpput ovat huonossa kunnossa ja kastelun korjaustarve selviää vasta koekäytössä. Ero toimii varovaisuusvarauksena. Kokonaisarvio ei ole erien vaihteluvälien summa. Konsultin luonnoksen mukaan tilaajan suunnittelu- ja valvontakulut vahvistetaan erikseen, eikä niitä ole eritelty laskentapohjassa. Niiden kattaminen ja sisältyminen enimmäismäärään vahvistetaan kaupunkiympäristön toimialan kanssa ennen hankintapäätöksiä. Enimmäismäärä koskee pelipintojen urakkaa sekä kastelun ja sähkön erillishankintoja yhteensä.

Kustannuserä	Arvio € (alv 0 %)	Laskenta-pohja €	Huomio
Pelipinnat PU1–PU4	200 000–250 000	205 000	Sisältää 20 000 €:n raivauksen; bunkkerit mukana
Kastelu, pumppaamo ja sadettimet	10 000–60 000	80 000	Pumpput huonossa kunnossa; kuntotarkastus ja koekäyttö täsmentävät
Sähköliittymät	10 000–20 000	15 000	Vaihteluvälin keskikohta; liittymäsuunnittelu tarkentaa
Kunnostus yhteensä	250 000–350 000	300 000	Laskentapohja
Riskivaraus 15 %		45 000	Laskentapohjasta
Kustannusten enimmäismäärä		345 000	Laskentapohja ja riskivaraus

Rahoitus: kentän kunnostus on kaupunkiympäristön toimialan katujen ja puistojen palvelualueen toteuttama kunnallistekninen investointi, ja sen rahoitus kuuluu kaupunkitilalautakunnan tehtäväalueelle. Lautakunta esittää

kaupunkitilalautakunnalle, että kunnostus rahoitetaan Aviapoliksen jalkapallokentän rakentamiseen vuodelle 2026 varatusta määrärahasta, jota ei valmistelun aikana saadun tiedon mukaan rakentamisen viivästymisen vuoksi käytetä kuluvana vuonna. Käytettävissä oleva määrä vahvistetaan kaupunkiympäristön toimialalta. Vuoden 2026 talousarviossa kunnallistekniset työt (talousarviokohdat 93 1–93 5) ovat kaupunginvaltuustoon nähden sitovia investointiryhmän tasolla. Määrärahan kohdentaminen ryhmän sisällä ei siten kasvata investointien kokonaismäärää eikä edellytä valtuuston talousarviomuutosta. Hallintosäännön 14 luvun 4 §:n mukaan määrärahaa saadaan kuitenkin käyttää vain talousarviovuoden menoihin. Vuodelle 2027 ajoittuvien urakkamaksujen rahoitus on siksi sovittava kaupunkiympäristön toimialan kanssa. Määrärahojen jaksoitus, siirrettävyys ja käyttövuosi vahvistetaan kaupungin taloushallinnon käytännön mukaisesti.

8.2 B – Kasvatusvuosi 2027 ja avausvuoden hankinnat

Erä	€ (alv 0 %)	Sisältö
Kasvatusvuoden hoito 2027	75 000	Oman henkilöstön työaika 30 000 € (arvio), sähkö 10 000 €, lannoitteet, täydennyskylvöt, dressaus ja ilmastus 20 000 €, koneet, talvehtiminen ja muut 15 000 €
Väliaikaiset kontit 2027	5 270	Varasto- ja henkilöstökontti rahteineen, 6 kk
Kentän peruskalusto 2028	13 930	Reikäkupit, liput, tiimerkit, väylätaulut, haravat, pallonpesurit, roskakorit ja opasteet toimittajan tarjouksen 28.9.2026 mukaan
Käyttöönottokulut 2028	20 000	Robottien latauspisteet ja asennukset, täydennyskylvölaite, syväilmastuksen vuokra, muu pienkalusto
Yhteensä	114 200	Katetaan liikunnan palvelualueen käyttötaloudesta

Kasvatusvuonna 2027 kentänhoidon tekee liikuntapalvelujen nykyinen henkilöstö. Oman henkilöstön työaika (30 000 €) on kannattavuuslaskelman arvio tämän työn kustannuksesta, ja se katetaan kasvatusvuoden muiden kulujen tavoin liikunnan palvelualueen käyttötaloudesta. Vuodesta 2028 alkaen kentällä on oma henkilöstö, jonka palkkakulut on lähtökohtaisesti tarkoitus kattaa kentän tuotoilla (luku 9.1).

Konsultin luonnoksessa käynnistyskalustolle esitettiin valmisteluarviot: robottileikkurit 65 000–95 000 € ja viheriö- ja tiikalusto 20 000–100 000 € tai enemmän. Kannattavuuslaskelmassa kalusto hankitaan leasingilla (luku 9.2), joten hankinta-arvot näkyvät käyttötaloudessa vuosikuluina. Laskelmassa ei ole

erillistä karheikkoleikkuria eikä monitoimikonetta, ja hiekoitin on siirretty myöhemmäksi. Syväilmastukseen ei ensimmäisellä kaudella tehdä omaa investointia, vaan se vuokrataan tai lainataan.

8.3 Kertakustannukset yhteensä

Erä	€ (alv 0 %)	Rahoitus
Kunnostus (laskentapohja) ja riskivaraus	345 000	Kunnallistekniset investoinnit (esitys kaupunkitiilalautakunnalle)
Kasvatusvuosi 2027 ja avausvuoden hankinnat 2028	114 200	Liikunnan palvelualueen käyttötalous
Yhteensä (takaisinmaksupohja)	459 200	Maksetaan takaisin kentän tuotoilla

8.4 D – Myöhemmät optiot

Kokonaisuus	Valmisteluarvio	Päätöslogiikka
Paviljongin siirto tai klubirakennus	n. 300 000 €	Erillinen investointipäätös
Range	300 000–500 000 €	Vaihe 2, erillinen investointi
Lähipeli- ja harjoitusalue	80 000–150 000 €	Vaihe 2, erillinen investointi
Oma syväilmastin	n. 30 000 € uutena	Vasta kun käyttöaste perustelee
Lisäreiät 9–12–15–18	ei vielä arviota	Esiselvitys ja vaiheittainen päätös

8.5 Miksi kustannusarviot ovat vaihdelleet

Julkisuudessa on esitetty kunnostukselle arvioita 0,2–0,3 M€:sta noin 1,5 M€:oon, ja vuoden 2025 tarjoukset olivat noin 0,72–0,75 M€ ilman optioita. Arviot eroavat laajuudeltaan, tavoitetasoltaan ja laskentatavaltaan:

- Vuoden 2025 tarjouspyyntö tähtäsi kentän palauttamiseen **alkuperäiseen tasoonsa**. Mukana oli laaja yksikköhintaluettelo, ja optioina oli muun muassa 120 000 m² väyliä. Optioineen vertailuhinnat olivat 2,5–2,6 M€.
- Vuoden 2026 urakka on **ST-urakka kiinteään hintaan**, ja sen tavoite on pelattava kunto. Kastelu ja sähkö hankitaan erikseen ja kohdennetusti.
- Keväällä 2026 tehdyssä kokeessa viheriön alla todettiin noin 30 cm kasvukerros, minkä perusteella pinnat arvioidaan voitavan elvyttää

kevyemmin kuin uusimalla. Havainto ei kata kaikkia viheriöitä, joten kohteet tarkastetaan urakan alussa.

- Golfpisteen konsulttoimien asiantuntijoiden arvio (Golfpiste 1.10.2025), vähintään noin 1,5 M€, on kilpaileva arvio saman kentän kunnostuksesta, eikä sitä voi sulkea pois ennen tarjouksia. Tarjoushinnat selviävät vasta lautakunnan kokouksen jälkeen 7.10.2026, joten lautakunta ei voi päättää lopullisesta hinnasta. Sen päätös perustuu siksi siihen, että kunnostuksen kustannukset ovat enintään 345 000 euroa (päättösesityksen kohta c).

9. Käyttötalous

Ensimmäisen täyden pelikauden (2028) käyttökulut ovat noin 304 000–314 000 €, perustasolla noin 309 000 €. Laskelmassa henkilöstö on budjetoitu kokonaan palkattuna. Kulujen oletetaan kasvavan 2 % vuodessa.

Vuoden 2028 käyttökulut, yhteensä noin 309 000 € (alv 0 %)

9.1 Henkilöstö

Rooli	Työkausi	€/vuosi (sis. sivukulut 27 %)
Vastaava kentänhoitaja	maalis–marraskuu, 9 kk	45 720
Kentänhoidon kausityöntekijät	huhti–lokakuu	38 100
Palvelupäällikkö	huhti–lokakuu, 7 kk	26 670
Täydentävät asiakaspalvelijat (2)	touko–syyskuu	20 320
Henkilöstö yhteensä		130 810

Jos oppilaitosyhteistyö toteutuu ja opiskelijat hoitavat kentänhoidon kausityöt ja täydentävän asiakaspalvelun, henkilöstökulut pienenisivät laskennallisesti noin 58 000 € vuodessa ennen opiskelijoiden ohjauksen kustannuksia, joita ei ole arvioitu. Tätä ei ole sisällytetty laskelmaan.

Kentänhoidon vastuuhenkilöllä eli kenttämestarilla tulee olla aiempaa golfkenttäkokemusta. Hänen lisäksi tarvitaan muutama kausityöntekijä hoitotasosta ja robotisaation asteesta riippuen. Vuoden 2027 kasvatusvaiheen hoidon tekee liikuntapalvelujen nykyinen henkilöstö, eikä ulkoista kentänhoitopalvelua oleteta. Vuodesta 2028 alkaen kentällä on oma henkilöstö, jonka palkkakulut on lähtökohtaisesti tarkoitus kattaa kentän tuotoilla. Jos kentänhoito sisältyy myöhemmin operaattorisopimukseen, henkilöstörakenne on

palveluntuottajan vastuulla, ja kaupunki määrittää palvelutason, raportoinnin ja kustannusraamin.

Asiakaspalvelun palvelupäälliköllä (head caddiemaster) tulee olla golfkenttäkokenemusta. Konsultin suunnitteluoletuksessa hänen kautensa alkaa 1.15.3. ja päättyy 31.10., kun laskelmassa kausi on huhti–lokakuu. Aikaisempi aloitus lisäisi kuluja noin 1 900–3 800 euroa vuodessa. Täydentävät asiakaspalvelijat hoitavat vuoroja ja tuurauksia, ja osa aukioloajasta on itsepalvelua digitaalisen varauksen, maksun, ilmoittautumisen ja kulunhallinnan varassa. Erillistä kahvilatyöntekijää ei palkata avausvaiheessa. Kevyt tarjoilu integroidaan asiakaspalveluun tai ostetaan ulkopuoliselta yrittäjältä, ja palvelumalli arvioidaan uudelleen paviljongin mahdollisen siirron jälkeen. Aiemmat suuntaantavat henkilöstöarviot (kentänhoito noin 75 000 € ja asiakaspalvelu noin 50 000 €) on korvattu rooleittaisella palkkalaskelmalla.

9.2 Kentänhoitokalusto leasingilla

Kalusto	Hankinta-arvo €	Vuosikulu € (leasing + huolto)
10 robottileikkuria ja tukiasema	76 084	20 617
2 viheriöleikkuria	100 000	27 097
Lava-auto	12 000	3 252
Golfauto (käytetty)	3 000	813
Yhteensä	191 084	51 779

Leasingaika 5 vuotta, korko 5 %, huolto 4 % hankinta-arvosta vuodessa. Harvoin tarvittava erikoiskalusto, kuten syväilmastin, vuokrataan tai lainataan kaupungin muista yksiköistä.

Kentänhoidon kone- ja laitekonseptin runkona ovat robottileikkurit. Muu kalusto hankitaan ensisijaisesti käytettynä, leasingilla, vuokralla tai yhteiskäyttöön. Konekohtaiset periaatteet on esitetty liitteen taulukossa L5.

Ennen harvoin käytettävän erikoiskaluston hankintaa selvitetään, onko kaupungilla jalkapallokenttien tai muiden nurmialueiden hoidossa syväilmastukseen, holkitukseen tai hiekotukseen soveltuvaa kalustoa. Ajoneuvoiksi riittävät lava-auto tai vastaava huoltoajoneuvo ja golfauto kentänhoidolle sekä golfauto asiakaspalvelulle tai kenttävalvojalle; laskelmassa on yksi käytetty golfauto, joten toinen golfauto lisäisi kuluja. Laajaa ajoneuvokalustoa ei hankita ensimmäiseen vaiheeseen.

9.3 Muut käyttökulut

Kuluerä	€/vuosi	Huomio
Väliaikaiset palvelutilat (kontit)	36 330	Vuokrat, rahdit, pohjatyöt, kytkennät, lukitus ja irtaimisto
Sähkö ja vesi	30 000	Pumppaus, kontit, laitteiden lataus
Varaus- ja maksujärjestelmä, maksuliikenne, tietoliikenne	25 000	Valmisteluarvio 20 000–30 000 €
Muut käyttökulut	30 000–40 000	Lannoitteet, siemen, hiekka, kasvinsuojelu, vakuutukset, vartiointi, markkinointi, jätehuolto, pienkorjaukset

Konttien käyttöönotto- ja varustelukulut (esteetön WC, pohjatyöt, kytkennät, portaat, lukitus, kalustus ja tietoliikenne, yhteensä noin 27 000 €) ovat luonteeltaan kertakuluja, mutta ne on laskelmassa kirjattu vuosikuluiksi. Muiden käyttökulujen eriteltyt rivit (noin 50 000 €) ylittävät yhteisvarauksen (30 000–40 000 €). Avausvuonna 2028 erittelyn mukaiset kulut heikentäisivät tulosta 10 000–20 000 eurolla. Seuraavina vuosina tulos paranee laskelmaan verrattuna, koska konttien käyttöönottokulut eivät toistu.

Konsultin luonnoksessa käyttötalouteen on merkitty sisäinen vuokra 50 000 € vuodessa, joka eliminoiduu kaupungin kokonaistarkastelussa. Kannattavuuslaskelmassa sisäistä vuokraa ei ole. Jos se kohdistetaan liikunnan palvelualueelle, palvelualueen käyttötulos on vastaavasti laskelmaa pienempi, mutta kaupungin kokonaistulos ei muutu.

10. Tulot, kannattavuus ja herkkyys

10.1 Laskelman oletukset

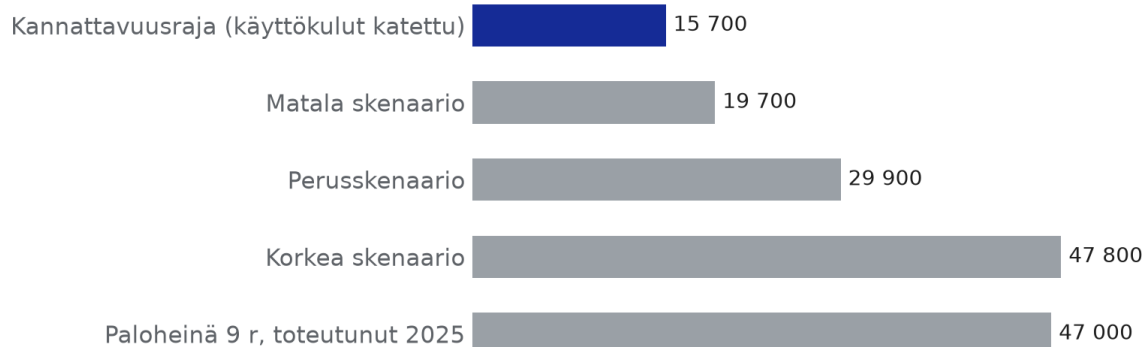
- **Kierrosmäärät** vakiintuneessa toiminnassa: matala noin 19 700, perus noin 29 900 ja korkea noin 47 800 kierrosta vuodessa.
- **Käynnistysvaihe:** vuonna 2028 kierroksia on 80 % vakiintuneesta tasosta ja vuonna 2029 90 %. Vakiintunut taso saavutetaan 2030, ja vuosina 2031–2032 kasvu on maltillista (105 % ja 110 %).
- **Keskitulo** on noin 22,30 € kierrokselta arvonlisäveroineen eli 19,67 € ilman arvonlisäveroa. Liikuntapalvelujen alennettu verokanta on 1.1.2026 alkaen 13,5 %.
- **Kulut** kasvavat 2 % vuodessa. Hintoja ei laskelmassa koroteta.
- Vuodelle 2027 ei budjetoida pelituloja. Mahdollinen koepelaaminen tai tapahtumakäyttö käsitellään erikseen.
- Konsultin hankesuunnitelmassa skenaariot olivat noin 20 000, 30 000 ja 45 000 kierrosta vuodessa vakiintuneessa toiminnassa; laskelman korkea skenaario on 47 800.
- **Hallintamalli:** laskelma olettaa, että kaupunki operoi kenttää itse ja saa pelitulot. Muissa hallintamalleissa kaupungin tulot voivat olla esimerkiksi vuokra- tai sopimustuloja, ja ne ratkeavat hallintamallipäätöksessä.

Laskelma on tehty tarkoituksella varovaisesti. Keskitulo on alempi kuin Paloheinän 9 reiän kertamaksu (28 €), vaikka Paloheinässä on myös sarja- ja alennushintoja, perusskenaarion kierrosmäärä on noin kaksi kolmasosaa Paloheinän toteutuneesta, henkilöstö on budjetoitu kokonaan palkattuna eikä hintoja koroteta.

10.2 Kannattavuusraja

Kenttä kattaa vuosittaiset käyttökulunsa, kun kierroksia on noin **15 700 vuodessa** vuoden 2028 kustannustasolla. Se on noin kolmannes Paloheinän toteutuneesta määrästä.

Kierroksia vuodessa

Kannattavuusraja = vuoden 2028 käyttökulut (noin 309 000 €) / keskitulo 19,67 € per kierros (alv 0 %). Paloheinä: Golfpiste 2.5.2026.

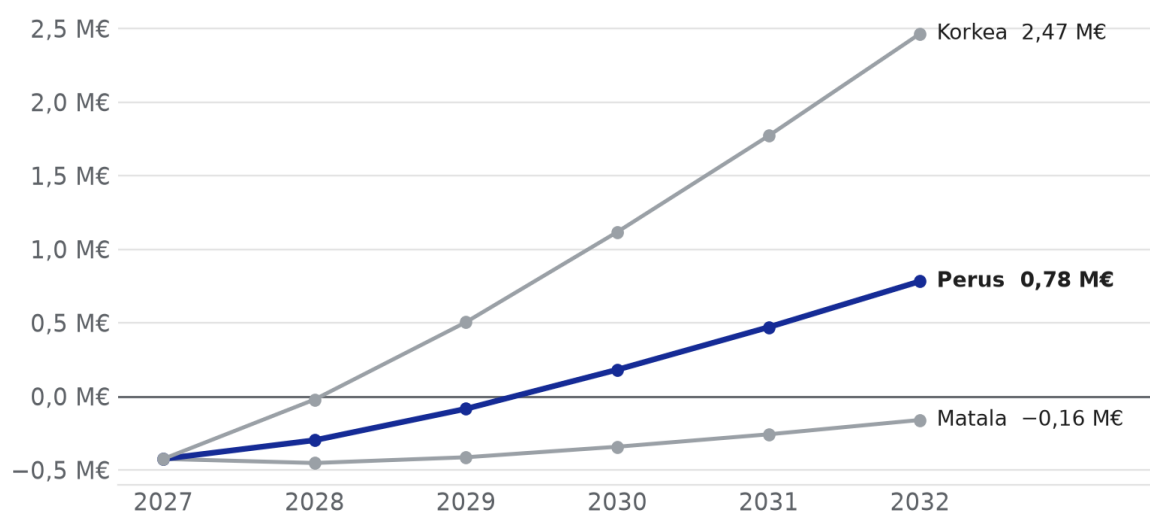
10.3 Tulos vuosittain

Perusskenaario	2028	2029	2030	2031	2032
Kierrokset	23 900	26 900	29 900	31 400	32 900
Tuotot (alv 0 %)	469 900	528 700	587 400	616 800	646 200
Käyttökulut	308 900	315 100	321 400	327 800	334 400
Käyttötulos	161 000	213 600	266 000	289 000	311 800
Kumulatiivinen tulos*	-298 200	-84 600	+181 400	+470 400	+782 200

* Kertakustannukset 459 200 € vähennettyinä. Palkattu henkilöstö, alv 0 %.

Skenaario	Käyttötulos 2028	Käyttötulos 2032	Kumulatiivinen tulos 2032	Takaisinmaksu
Matala (≈ 19 700 kierrosta)	6 000 €	97 000 €	-160 000 €	ei vuoteen 2032 mennessä
Perus (≈ 29 900 kierrosta)	161 000 €	312 000 €	+782 000 €	2030
Korkea (≈ 47 800 kierrosta)	438 000 €	694 000 €	+2 466 000 €	2029

Kumulatiivinen tulos kertakustannukset mukaan lukien, 2027-2032

Palkattu henkilöstö, alv 0 %. Kertakustannukset 459 200 € (kunnostus, varaus, kasvatusvuosi 2027, avauskalusto). Lähde: Petikon kannattavuuslaskelma 2027-2032.

10.4 Herkkyystarkastelu

Alla olevassa taulukossa on vakiintuneen vuoden (2030) käyttötulos eri kierrosmaksuilla ja kierrosmäärillä. Käyttökulut ovat 321 400 €, koska kulut kasvavat 2 % vuodessa. Siksi kannattavuusraja on taulukossa noin 16 400 kierrosta, kun se vuoden 2028 kustannustasolla on noin 15 700. Viimeisellä rivillä kulut ovat 10 % laskelmaa suuremmat.

Kierrosmaksu (sis. alv)	15 000	20 000	25 000	30 000	40 000	Kannattavuusraja
18 €	-84 000	-4 000	+75 000	+154 000	+313 000	20 300
20 €	-57 000	+31 000	+119 000	+207 000	+383 000	18 200
22,30 € (laskelma)	-27 000	+72 000	+170 000	+268 000	+465 000	16 400
25 €	+9 000	+119 000	+229 000	+339 000	+560 000	14 600
28 € (Paloheinä)	+49 000	+172 000	+295 000	+419 000	+665 000	13 000
22,30 €, kulut +10 %	-59 000	+39 000	+138 000	+236 000	+432 000	18 000

Käyttötulos € vuodessa, alv 0 %. Kannattavuusraja = kierrokset vuodessa, joilla käyttökulut katetaan.

Herkkyystarkastelu osoittaa, että tulos riippuu ennen kaikkea kierrosmäärästä. Noin 20 000 kierroksella kenttä on ylijäämäinen 20 euron keskihinnasta ylöspäin, ja laskelman keskihinnalla (22,30 €) 10 %:n kustannusylitysikin mahtuu tähän. Noin 15 000 kierroksella laskelman keskihinnalla kenttä on noin 27 000 euroa

tappiollinen. Hinnoittelulla on merkittävä vipuvaikutus: Paloheinän hintatasolla kannattavuusraja laskisi noin 13 000 kierrokseen.

10.5 Johtopäätökset

- **Perus- ja korkeassa skenaariossa kenttä kattaa vuosittaiset käyttökulunsa** jo ensimmäisenä täytenä pelikautena. Matalassa skenaariossa avausvuoden tulos on lähellä nollaa (noin +6 000 €), ja jos muut käyttökulut toteutuvat eriteltyjen rivien mukaisina, se jää noin 14 000 euroa tappiolliseksi.
- **Käyttötappion riski:** jos kierroksia on pysyvästi alle noin 16 000–17 000 vuodessa, kenttä on tappiollinen (raja nousee kulujen kasvaessa, kun hintoja ei koroteta). Silloin lautakunta arvioi hinnoittelun, aukioloajat ja hallintamallin uudelleen. Kierrosmääriä ja tulosta seurataan kausittain.
- **Perusskenaariossa** kertakustannukset on maksettu takaisin vuonna 2030, ja ylijäämä on vuoden 2032 lopussa noin 0,8 M€.
- **Matalassa skenaariossa** kertakustannukset eivät palaudu vuoteen 2032 mennessä, ja vuotuinen ylijäämä kasvaa vuoteen 2032 mennessä noin 100 000 euroon.
- Oppilaitosyhteistyö parantaisi tulosta laskennallisesti noin 60 000 € vuodessa ennen opiskelijoiden ohjauksen kustannuksia, mutta se on lisämahdollisuus eikä laskelman oletus.

11. Ympärivuotinen Petikko

Golfkenttä on osa Petikon laajaa luonto- ja virkistysaluetta. Alueella on jo tykkilumilatu, valaistu latu ja Petikko–Serena-yhdyslatu, ja reitit yhdistyvät Kivistöön ja Keimolaan. Petikko on suosittu koko kansan hiihtokohde. Alueella on laavu, tulentekopaikka, ulkokäymälä, opastus ja pysäköinti, mutta ei pukeutumistiloja, sisä vessoja eikä kahvilaa.

Petikon ladut ovat alueen talven vetovoimatekijä. Kuva: kaupunginhallituksen iltakoulu 11.5.2026.

11.1 Talvikäyttö

Golfkenttien alueilla ajetaan latuja myös muualla pääkaupunkiseudulla. Espoo ylläpitää Espoo Golfin alueella 5,5 km:n latua, Talin golfkentän alueella on noin 6,5 km latuja ja Vantaan Keimolan golfkenttien alueella on oma latunsa. Petikon kentän kulkuväylät ja huoltoreitit ovat riittävän leveitä kahdelle perinteisen hiihtotavan uralle.

Talvikäytössä on yksi rajoitus: golfnurmi ei kestä latuja viheriöillä ja väylillä. Tallattu lumi ja sulamis-jäätymissyklit lisäävät talvivaurioita, joten ladut linjataan huoltoreiteille ja reuna-alueille, merkitään selkeästi ja ajetaan vasta riittävän lumipeitteen aikana. Näin talvikäyttö ei vaaranna seuraavan kesän pelikuntoa.

11.2 Palvelut kaikille alueen käyttäjille

Kentän palvelut, kuten pysäköinti, opastus, wc- ja pukeutumistilat sekä kevyt tarjoilu, palvelevat myös hiihtäjiä, ulkoilijoita ja lapsiperheitä. Pysyvä klubirakennus voisi myöhemmin toimia koko Petikon ympärivuotisena palvelupisteenä. Siitä päätetään erikseen.

11.3 Muu liikunta ja oppiminen

Frisbeegolf ja footgolf toimivat lisälajeina joillakin suomalaisilla golfkentillä, esimerkiksi Nurmijärvellä. Ne voivat täydentää Petikkaa myöhemmässä vaiheessa. Tukholman Björkhagenin kaupunkikenttää käytetään lähikoulun ulkoluokkana, ja samaa mallia voidaan kokeilla Petikossa. Kentän niityt, lammet ja purouoma sopivat luontokasvatukseen.

11.4 Ympärivuotisuuden jatkokehitys

Myöhemmässä vaiheessa voidaan tarkastella golf-, range- ja hiihtokäytön yhteistä valaistusta, frisbeegolfia soveltuvilla alueilla, muuta ulkoliikuntaa ja noin neljän hehtaarin monitoimialuetta sekä klubitalon yhteiskäyttöä hiihdon ja muiden ympärivuotisten toimintojen kanssa. Tämä edellyttää erillisiä kaava-, luonto-, liikenne-, turvallisuus-, palvelutarve- ja investointiselvityksiä.

12. Hallintamallit ja oikeudelliset reunaehdot

Hallintamallista päätetään erikseen markkinavuoropuhelun jälkeen, viimeistään syksyllä 2027. Tässä vaiheessa riittää todeta, että kunnostus hyödyttää kaupunkia kaikissa malleissa: kunnostettu ja toimiva kenttä on arvokkaampi sekä kaupungin omassa käytössä että vuokrattavana kohteena.

12.1 Mallivaihtoehtot

Malli	Kuvaus	Vahvuudet	Huomioitavaa
Kaupunki operoi itse	Liikuntapalvelut hoitaa kentän ja asiakaspalvelun	Täysi ohjaus; tulot jäävät kaupungille	Golfosaaminen ja liiketoimintavastuu kaupungilla
Hybridimalli	Kaupunki omistaa kentän ja ylläpitää sitä, palvelut ostetaan kumppanilta (vrt. Kuusijärvi)	Ohjaus säilyy, palveluosaaminen ostetaan; tulot jäävät kaupungille lukuun ottamatta kumppanille mahdollisesti maksettavaa palkkiota	Rajapinnat ja vastuut sovittava tarkasti
Ulkoistus tai vuokraus	Alue vuokrataan operaattorille, joka hoitaa kentän (vrt. Paloheinä)	Operatiivista riskiä siirtyy operaattorille, kaupunki saa vuokratuloa	Palvelutaso ja avoimuus turvattava sopimuksella
Seuraan tukeutuva malli	Golfseura vastaa jäsen-, juniore- ja kilpailutoiminnasta, mahdollisesti osin palveluista	Paikallinen sitoutuminen ja vapaaehtoistyö	Roolit, verotus ja hankinnat varmistettava juridisesti

12.2 Vertailukohteita

Kohde	Malli ja keskeiset tiedot
Paloheinä, Helsinki	Helsinki vuokrasi 54,5 ha Paloheinä Golf Oy:lle ajalle 1.10.2025–31.12.2054, vuokra 106 381 €/v. Ehtona jokamiesgolf eli pelaaminen ilman seuran jäsenyyttä kohtuuhintaan. Päätökset: kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 9.9.2025, kaupunginhallitus 17.11.2025. Noin 47 000 kierrosta 2025.

Kohde	Malli ja keskeiset tiedot
Luukki, Espoo (Helsingin maa)	Suur-Helsingin Golf vuokraa alueen kaupungilta; maanantaisin pelaaminen ilman green cardia.
Kuusijärvi, Vantaa	Kaupunki omistaa rakennukset; palvelukumppani hoitaa asiakaspalvelun, saunojen lipunmyynnin ja ravintolan.
Björkhagen, Tukholma	Seura perustettiin 1972 yhdessä kaupungin liikuntahallinnon kanssa hoitamaan kaikille avointa kunnallista 9-reikäistä kenttää. Kenttä oli kunnallinen vuoteen 1995, jolloin kunnan tuki lakkautettiin; noin 950 jäsentä, joista 25 % junioreita.
Kalix, Ruotsi	Kunta osti 2019 operaattoriyhtiön konkurssipesän, johon kuuluivat muun muassa klubitalo ja konehalli; kenttä oli jo pääosin kunnan maata. Seura hoitaa kentän ja vastaa toiminnan vastuuvakuutuksesta, kunta omistaa rakennukset.
Sollentuna ja Delsjö, Ruotsi	Historiallisia esimerkkejä kunnallisesta operoinnista ja rakentamisesta.
Korsør, Tanska	Julkinen maa ja seuravetoinen ylläpito.
Hillingdon, Lontoo	Kunta päätti 2025 vuokrata tappiolliset kunnalliset kentät operaattorille 65 vuoden sopimuksella. Operaattorin mukaan Haste Hillin kentän vuokrasopimus allekirjoitettiin 2026.
Yhdysvallat (NGF)	2 939 kunnallista kenttää; noin 75 % kattaa kenttäkohtaiset työ- ja hoitokulunsa. 71 % aktiivisista golfaajista (vähintään 8 kierrosta vuodessa) kertoi saaneensa varhaisia golfkokemuksia kunnallisella kentällä.

Kansainväliset kokemukset viittaavat siihen, että kunnallisen kentän onnistumista selittävät matala kynnys ja kohtuullinen hinta, kasvava käyttäjäpohja, ammattimainen operointi ja selkeä vastuunjako. Epäonnistumisia ovat selittäneet laskevat kierrosmäärät, vanhan infrastruktuurin pääomakulut ja epäselvä tavoite: onko kenttä liikuntapalvelu vai liiketoimintaa.

Björkhagen on luvannut toimittaa Petikkaa varten vertailutietoja muun muassa kierrosmääristä ja taloudesta. Niitä voidaan käyttää erityisesti yhdeksänreikäisen kaupunkikentän käytön, henkilöstöresurssien, aloittelija- ja junioritoiminnan sekä palvelumallien arvioinnissa. Lupausta ei käsitellä vahvistettuna taloustietona, eikä Petikon talousarviota perusteta niihin ennen tietojen saamista. Pohjoismaiset verrokkit ovat toimintamallien taustaa, eivät Petikon kustannusarvion lähteitä.

12.3 Oikeudelliset reunaehdot

- **Liikuntalaki (390/2015) 5 §:** kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle muun muassa rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja. Pykälän 4 momentin mukaan kunta ei näitä tehtäviä hoitaessaan toimi kilpailutilanteessa markkinoilla, ellei tehtäviä toteuteta liiketoiminnallisin tavoittein ja perustein.
- **Kuntalaki (410/2015) 126–128 §:** jos kunta hoitaa tehtävää kilpailutilanteessa markkinoilla, sen on annettava tehtävä yhtiön, osuuskunnan, yhdistyksen tai säätiön hoidettavaksi (yhtiöittämisvelvollisuus), ellei jokin 127 §:n poikkeuksista sovellu. Jos kunta hoitaa tehtävää poikkeuksen nojalla itse, toiminta on hinnoiteltava markkinaperusteisesti (128 §).
- **Kilpailulaki (948/2011) 30 a–30 c §:** Kilpailu- ja kuluttajavirasto voi puuttua kunnan taloudelliseen toimintaan, jos sen menettely tai rakenne vääristää kilpailua tai on ristiriidassa markkinaperusteisen hinnoittelun kanssa. Säännöstä ei sovelleta, jos soveltaminen estäisi merkittävän kansalaisten hyvinvointiin liittyvän tehtävän hoitamisen (30 b §).

Hallintamallin päätöksenteossa noudatetaan hallintosäännön toimivaltajakoa. Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta päättää asiakasmaksujen perusteista ja palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle (9 luvun 1 §:n 4 ja 5 kohta). Jos malli edellyttää kenttäalueen vuokraamista yli viideksi vuodeksi, vuokrauksesta päättää kaupunkitalautakunta (9 luvun 4 §:n 26 kohta).

Petikon kenttä on suunniteltu liikuntapalveluksi, jonka tavoite on kattaa kustannukset, ei tuottaa voittoa. Hallintamallia valittaessa arvioidaan, mikä malli täyttää nämä reunaehdot parhaiten. Jos toiminta järjestetään liiketoiminnallisin tavoittein, se yhtiöitetään tai annetaan operaattorin hoidettavaksi.

12.4 Golfseuran asema

Golfseura voidaan perustaa jo valmisteluvaiheessa, mutta sen asemaa operoinnissa ei lukita tässä vaiheessa. Seura voi vastata esimerkiksi jäsen-, kilpailu-, juniori- ja yhteisötoiminnasta ja valitun mallin mukaan myös osasta palveluja. Mahdolliset jäsenluokat, äänivalta, toiminnanjohtajan tai muiden vastuuhenkilöiden palkkaus tai palkkiot sekä seuran ja kaupungin tai yhtiön väliset sopimukset on toteutettava yhdistyslain, verotuksen, esteellisyyssääntöjen sekä julkisen toimijan hankinta- ja kilpailuneutraaliteettivaatimusten mukaisesti. Vantaan Golfpuiston vanhoja seurasääntöjä voidaan käyttää historiallisena vertailuaineistona mutta ei sellaisenaan.

13. Aikataulu ja päätösportit

Ajankohta	Tehtävät	Päätösportti
Syyskuu 2026	Hankesuunnitelma, määrärahakehys, vastuut, maastotarkistus, tarjouspyynnön viimeistely, sähkötilaukset ja lautakunta-aineisto	Päätösvalmius 6.10.2026
6.10.2026	Lautakunta ottaa kentän liikuntapaikaksi, toteaa kustannusten enimmäismäärän ja esittää kunnostusta ja sen rahoitusta kaupunkitilalautakunnalle	Liikuntapaikkapäätös
Loka–marraskuu 2026	Kunnostuksen rahoituksesta päätetään kaupunkitilalautakunnan tehtäväalueella	Rahoituspäätös
7.10.2026	Urakkatarjousten määräaika (hankintailmoitus 21.9.2026)	Kaupunkiympäristön toimialan hankintapäätös
Syksy 2026	Säätöolosuhteisiin soveltuvat raivaus-, pinta- ja muokkaustyöt, kuivatus- ja infratyöt, kastelun kuntotarkastus ja sähköliittymien tilaus	Mahdollisimman suuri osa esitöistä tehty ennen talvea
Talvi 2026–2027	Tekninen lisäsuunnittelu, hallintamallin markkinavuoropuhelu, operointi- ja kentänhoitomallit, kalustosuunnitelma, kontit ja järjestelmät, range- ja harjoitteluoptyo	Avaamisvalmiuden päätösaineisto ja tarkentuva budjetti
Kevät 2027	Kylvöt ja nurmetus, kastelun varmistus ja jälkihoidon käynnistys	Pelipinnat kasvuun
Kesä 2027	Kasvatus, leikkausrytmit, täydennyskylvö, dressaus, ilmastus, kuivatuskorjaukset ja testaus; urakka valmis viimeistään 30.6.2027; mahdollinen avajaispeli	Urakan vastaanotto; pelipintojen laadun ja turvallisuuden seuranta, ei olennaista tulotavoitetta
Syksy 2027	Kuntokatselmus, talvehtimisen valmistelu sekä avausvuoden operointi- ja henkilöstöpäätös	Lautakunta: hallintamalli ja avaaminen kaudelle 2028
Talvi 2027–2028	Ennakkomyynti, markkinointi, rekrytoinnit, kontit tai paviljonki, varausjärjestelmän käyttöönotto ja hankinnat	Operointivalmius
Kevät 2028	Talvivaurioiden korjaus, viimeistely, henkilöstön koulutus ja käyttöönottotestaus	Avaamispäätös
Pelikausi 2028	Ensimmäinen täysi pelikausi	Käyttöasteen ja asiakaspalautteen seuranta, vaiheiden 2–3 päätöspohja

Aikataulun kriittinen kohta on kastelun ja sähkön valmius ennen kevään 2027 kylvöjä. Siksi pumppaamon kunnostus ja liittymätilaukset käynnistetään heti rahoituspäätöksen jälkeen.

14. Riskit ja niiden hallinta

Rambollin turvallisuusasiakirja (11.6.2025) päivitetään uuden laajuuden ja toteutusajankohdan mukaiseksi. Kaupunki nimeää turvallisuuskordinaattorin, ja päätoteuttaja laatii työmaan turvallisuussuunnitelman ja ylläpitää riskienhallintaa.

Riski	Vaikutus	Hallintakeino
Määräraha ei vastaa laajuutta	Kilpailutus keskeytyy tai investointi paisuu	Selkeä perusrajaus, optiot, neliosainen budjetti ja päätösportit
Tarjoukset ylittävät arvion	Kustannukset kasvavat	Enimmäismäärä 345 000 €, 15 %:n riskivaraus ja kilpailutus
Pintojen kunto oletettua heikompi	Lisätyöt	ST-urakka pelattavaan kuntoon, kohdekohtainen tarkastus, 15 %:n riskivaraus
Kastelu tai sähkö viivästyy	Kylvöt ja kasvuunlähtö vaarantuvat	Pumppaamon kunnostus ja liittymätilaukset heti päätöksen jälkeen
Sää tai talvivauriot	Avaaminen siirtyy	Kasvatusvuosi 2027, syyskunnostus ja kevät katselmus; avaaminen vasta todetun kunnan perusteella
Kysyntä jää tavoitteesta	Takaisinmaksu hidastuu	Kannattavuusraja noin 15 700 kierrosta; kevyt kulurakenne ja leasing; vaihteellinen kehitys, ennakkomyynti ja aktiivinen markkinointi
Klubitaloratkaisu viivästyy	Palvelutaso jää vajaan	Väliaikainen konttiratkaisu
Kalustoinvestointi ylimitoitetaan	Pääomaa sitoutuu tarpeettomasti	Käytetty kalusto, leasing, laina, vuokra ja yhteiskäyttö harvoin käytettävässä kalustossa
Hallintamalli viivästyy	Kenttä valmis ilman operointia	Päätös viimeistään syksyllä 2027
Kilpailuneutraliteetti	KKV:n toimenpidepyyntö	Toiminnan luonteen ja hinnoittelun arvio hallintamallin valmistelussa; kilpailutilanteessa markkinaperusteinen hinnoittelu
Terveysriskit	Vammat, UV	Aloittelijoiden opastus, aurinkosuojausohjeet
Ravinteiden tai kasvinsuojeluaineiden kulkeutuminen lampiin ja Herukkapuroon	Vesien rehevöityminen, haitta vesieliöstölle	Käyttö vain viheriöille ja lyöntipaikoille todettuun tarpeeseen, suojavyöhykkeet, syyskäsittelyjen välttäminen, kirjanpito ja vedenlaadun seuranta
Vieraslajit leviävät	Niittylajisto köyhtyy	Komealupiinin torjunta kentänhoidon osana; lupiinipitoisia maa-aineksia ei siirretä

Riski	Vaikutus	Hallintakeino
Väliaikaisten tilojen turvallisuus	Ilkivalta, varkaudet, asiakasturvallisuus	Kulunhallinta, lukitus, valaistus, vartiointi ja selkeä vastuunjako
Ympäristö- tai luontopoikkeama	Aikataulu-, maine- ja kustannusvaikutus	Rajaukset, lupaselvitykset ja valvonta

15. Kytkös Vantaan kaupunkistrategiaan

Kaupunginvaltuusto hyväksyi kaupunkistrategian 2026–2029 ”Tulevaisuus asuu Vantaalla” 26.1.2026. Strategialla on kolme päämäärää: Hyvän elämän Vantaa, Vetovoimainen Vantaa ja Tasapainoisen kasvun Vantaa. Näiden lisäksi strategiassa on osa ”Näin onnistumme”, joka koostuu vakaasta ja kestävästä taloudesta sekä menestystekijöistä. Strategia ei mainitse golfia eikä Petikkoa. Petikon golfkentän kunnostus toteuttaa kuitenkin useita strategian tavoitteita ja vaikuttaa strategian mittareihin kaikilla kolmella päämäärällä sekä talouden osalta.

15.1 Hyvän elämän Vantaa

Strategian mukaan Vantaa panostaa siihen, että kaikkien asukkaiden arki on sujuvaa ja elämä aktiivista, ja helposti saavutettavilla liikuntapalveluilla ja niiden ympärille syntyvillä yhteisöillä ihmiset juurrutetaan kaupunkiin. Petikko on juuri tällainen palvelu: kenttä on avoin kaikille ilman osaketta tai pelioikeutta, ja sen ympärille voi muodostua golfseura ja muita yhteisöjä.

Strategian päämittari on elämänlaatunsa hyväksi tuntevien osuus. Se oli Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 48,1 % vuonna 2024, ja tavoite on 57 % vuonna 2029. Liikunta, sosiaaliset suhteet ja luontoympäristö ovat elämänlaadun keskeisiä osatekijöitä, ja golf yhdistää ne. Suomalaisessa golfseurojen kyselyssä iäkkäistä vastaajista yli 90 % koki elämänlaatunsa hyväksi (Kettinen ym. 2023c). Vastajat eivät edusta väestöä, eikä lukua voi verrata suoraan strategian mittariin, mutta se kuvaa lajin potentiaalia.

Strategia tunnistaa ikäihmiset voimavarana. Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 65 vuotta täyttäneistä 64,6 % liikkui vuonna 2024 terveyden kannalta liian vähän. Golf on ikääntyneille sopiva laji, ja tutkimuksissa se on yhteydessä parempaan tasapainoon, lihasvoimaan ja muistiin (luku 16.1). Lapsille ja nuorille kenttä tarjoaa uuden harrastuksen, jota voi jatkaa koko elämän. Tämä tukee strategian tavoitetta, että kaikilla lapsilla on harrastus.

15.2 Vetovoimainen Vantaa

Strategian mukaan Vantaa innostaa uudentlaisilla elämyksillä ja vahvistaa asemaansa tapahtumakaupunkina, ja elämyskohteilla ja tapahtumilla tuetaan palveluliiketoimintaa. Kaupungin oma, kaikille avoin pay & play -kenttä olisi Suomessa poikkeuksellinen ja valtakunnallisesti erottuva kohde. Se voisi houkutella kävijöitä koko pääkaupunkiseudulta sekä kilpailuja, yritystapahtumia

ja lähimatkailua. Tämä tukee strategian tavoitetta, että Vantaata houkuttelevana matkailukohteena pitävien osuus kasvaa 8 %:sta 15 %:iin.

Strategia tavoittelee kaupunkivihreän lisäämistä ja lähiluonnon saavutettavuutta. Petikossa vuosia hoitamattomana ja käytännössä suljettuna ollut golfkenttäalue otetaan aktiiviseen käyttöön osana Petikon latu- ja reittiverkostoa. Strategian tavoite erottua koulutuksen edelläkävijänä voi toteutua myös Petikossa, jos kenttä kehitetään työelämän oppimisympäristöksi yhdessä Varian ja Mercurian kanssa.

15.3 Tasapainoisen kasvun Vantaa

Strategian mukaan kaupunki varmistaa riittävät palvelut koko Vantaalla ja tarkastelee kasvua ja investointeja kaikkien suuralueiden kokonaisuutena. Strategian suurin hanke, ratikka, painottuu Hakunilaan, Tikkurilaan ja Aviapolikseen. Petikon kenttä tuo Länsi-Vantaalle, Myyrmäen ja nopeasti kasvavan Kivistön suuralueiden läheisyyteen, merkittävän uuden liikuntapalvelun kasvattamatta investointien kokonaismäärää.

Strategia sitoutuu suojelemaan ja vahvistamaan monimuotoista luontoa, ja kaupungin tavoite on olla luontoposiitiivinen vuoteen 2030 mennessä. Golfkentät voivat olla luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaampia kuin rakennettu ympäristö ja maatalousmaa (luku 17.1). Petikossa säilytetään niittykarheikat, lammet ja purouoma, torjutaan vieraslajeja ja hoidetaan kenttää Luonnonvarakeskuksen golfkentille laatimien suositusten mukaisesti (luku 17). Kausityöpaikat ja työssäoppimisjaksot tukevat strategian tavoitetta vahvistaa nuorten koulutus-, oppisopimus- ja työllistymispolkuja.

15.4 Vakaa ja kestävä talous

Strategian mukaan kaupunki tasapainottaa käyttötaloutensa, lisää tulojaan ja toteuttaa välttämättömät investoinnit myös julkisen käyttöomaisuuden osalta. Petikon hanke on rakennettu näiden periaatteiden mukaisesti:

- Kunnostus esitetään rahoitettavaksi jo varatusta kunnallisteknisten töiden määrärahasta, joten hanke ei kasvata investointien kokonaismäärää.
- Kaupungin omistama, jo rakennettu omaisuus otetaan käyttöön sen sijaan, että se rapistuisi.
- Käyttökulut katetaan pelimaksuilla, ja perusskenaariossa kenttä tuottaa ylijäämää, joka lisää kaupungin tuloja.
- Toimintamalli hyödyntää strategian mukaisesti digitaalisuutta ja automaatiota: robottileikkureita, digitaalista ajanvarausta ja itsepalvelua.

- Hallintamallin valmistelussa arvioidaan kumppanuusmalleja, mikä vastaa strategian linjausta kokeilla uusia tapoja toteuttaa investointeja.

15.5 Arvot ja menestystekijät

Strategian arvoja ovat avoimuus, rohkeus, kestävyys ja yhteisöllisyys. Rohkeus tarkoittaa strategiassa uskallusta toimia tulevaisuuden suunnannäyttäjänä ja kokeilemisen kulttuuria, joka haastaa totutut tavat. Kaikille avoin kunnallinen golfkenttä on Suomessa uusi toimintamalli, ja hankesuunnitelma rajaa sen riskit kustannuskatolla ja päätösporteilla. Kestävyys näkyy siinä, että hanke huomioi ekologiset, sosiaaliset ja taloudelliset näkökulmat. Strategian menestystekijöistä hanke nojaa tietopohjaisuuteen (tutkimusnäyttö ja kannattavuuslaskelma), verkostoihin (Golfliitto, oppilaitokset ja mahdolliset operaattorit) ja toimialarajat ylittävään yhteistyöhön kaupunkiympäristön toimialan kanssa.

15.6 Yhteenvedo strategisista kytköksistä

Strategian tavoite tai linjaus	Petikon golfkentän vaikutus	Mittari, johon hanke vaikuttaa
Hyvän elämän Vantaa: "Panostamme siihen, että kaikkien asukkaidemme arki on sujuvaa ja elämä aktiivista. Helposti saavutettavilla kulttuuri- ja liikuntapalveluilla – – juurrutamme ihmiset kaupunkiin."	Kaikille avoin, matalan kynnyksen liikuntapaikka ilman osaketta tai pelioikeutta; kohtuukuormitteista terveysliikuntaa kaikenikäisille	Päämittari: elämänlaatussa hyväksi tuntevien osuus (48,1 % → 57 %)
Hyvän elämän Vantaa: "Annamme lapsille ja nuorille vahvat eväät elämään"; tavoite 3: kaikilla lapsilla on harrastus	Koulujen lajikokeilut, junioritoiminta ja juniorihinnat; golf on laji, jota voi harrastaa koko elämän	Ohjatusti tai yhdessä harrastavat 7–17-vuotiaat (78 % → 84 %)
Hyvän elämän Vantaa: tavoite 1: parannamme yhteisöllisyyttä	Golfseura, vapaaehtoistoiminta ja sukupolvet ylittävä laji; tutkimuksissa golf on yhteydessä yhteenkuuluvuuden kokemukseen	Itselleen tärkeään ryhmään kuuluvat (73 % → 77 %)
Hyvän elämän Vantaa: "Tunnistamme ikäihmiset voimavarana"	Ikääntyneille sopiva laji, joka on yhteydessä parempaan tasapainoon, lihasvoimaan ja muistiin; Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 65 vuotta täyttäneistä 64,6 % liikkui vuonna 2024 liian vähän	Ikäystävällinen kunta – sitoumus

Strategian tavoite tai linjaus	Petikon golfkentän vaikutus	Mittari, johon hanke vaikuttaa
Hyvän elämän Vantaa: tavoite 5: parannamme Vantaan viihtyisyyttä	Länsi-Vantaan virkistysalue saa uuden palvelun ja käyttäjiä; hoitamaton alue muuttuu hoidetuksi	Tyytyväisyys omaan asuinalueeseen jokaisella suuralueella (koko Vantaa 78 % vuonna 2024 → 83 %)
Vetovoimainen Vantaa: ”Innostamme uudenlaisilla elämyksillä”; ”Elämyskohteilla ja tapahtumilla tuemme palveluliiketoimintaa”	Valtakunnallisesti poikkeuksellinen, kaupungin oma pay & play -kenttä; kilpailut ja tapahtumat, yritysasiakkaat ja lähimatkailu	Tavoite 6: Vantaata houkuttelevana matkailukohteena pitävät (8 % → 15 %); päämittari: mielikuva Vantaasta
Vetovoimainen Vantaa: tavoite 9: lisäämme kaupunkivihreää ja lähiluonnon saavutettavuutta	Vuosia hoitamattomana ollut golfkenttäalue otetaan aktiiviseen käyttöön ja yhdistyy Petikon latu- ja reittiverkoston	Viheralueiden saavutettavuus
Vetovoimainen Vantaa: ”Erotamme koulutuksen edelläkävijänä”	Työelämän oppimisympäristö Varian ja Mercurian opiskelijoille: viheralueiden hoito, asiakaspalvelu, tapahtumat	Tavoite 14: toisen asteen opiskelijat pääsevät työelämään tai jatko-opintoihin
Tasapainoisen kasvun Vantaa: ”Varmistamme riittävät palvelut koko Vantaalla” ja tarkastelemme kaikkia suuralueita kokonaisuuksina	Merkittävä liikuntapalvelu Länsi-Vantaalle, Myyrmäen ja kasvavan Kivistön suuralueiden läheisyyteen	Tavoite 15: alueellisen eriytymisen pysäyttäminen
Tasapainoisen kasvun Vantaa: ”Suojellemme ja vahvistamme monimuotoista luontoa”; tavoite 17: luontopositiivinen vuoteen 2030 mennessä	Niittykarheikot, lammet ja purouoma; hoito Luonnonvarakeskuksen suositusten mukaan, kasvinsuojeluaineiden minimointi	Luontoarvohehtaarit; muut monimuotoisuutta tukevat alueet (OECM)
Tasapainoisen kasvun Vantaa: ”Tuemme nuorten mahdollisuuksia koulutukseen, oppisopimus- ja työllistymispolkuihin”	Kausityöpaikat ja työssäoppimisjaksot kentänhoidossa ja asiakaspalvelussa	Tavoite 11: nuorisotyöttömyys
Vakaa ja kestävä talous: ”Tasapainotamme käyttötalouden”, ”Lisäämme tuloja”	Käyttökulut katetaan pelimaksuilla; perusskenaariossa kenttä tuottaa ylijäämää ja maksaa kertakustannukset takaisin 2030	Tavoite 18: vuosikate
Vakaa ja kestävä talous: ”Hyödynnämme digitaalisuutta, automaatiota ja tekoälyä”	Robottileikkurit, digitaalinen ajanvaraus, maksaminen ja kulunhallinta, itsepalvelu	Tuottavuus

Strategian tavoite tai linjaus	Petikon golfkentän vaikutus	Mittari, johon hanke vaikuttaa
Vakaa ja kestävä talous: ”Toteutamme välttämättömät investoinnit – julkisen käyttöomaisuuden osalta”; ”Kokeilemme aktiivisesti uusia tapoja toteuttaa investointeja”	Jo rakennettu, kaupungin omistama kenttä otetaan käyttöön jo varatulla määrärahalla, joten investointien kokonaismäärä ei kasva; hallintamallissa arvioidaan kumppanuusmallit	Tavoite 19: toimitilainvestointien priorisointi (hanke ei ole toimitilainvestointi)

Lainaukset: Vantaan kaupunkistrategia 2026–2029, kaupunginvaltuusto 26.1.2026. Mittarien lähtö- ja tavoitetasot strategian tavoite- ja mittaritaulukoista.

16. Golfin terveysvaikutukset ja riskit

Tähän lukuun on koottu tutkimusnäyttö golfin terveysvaikutuksista ja lajiin liittyvistä riskeistä. Näyttö on koottu vertaisarvioituista julkaisuista, ja tutkimusasetelma kerrotaan yhteenvetotaulukossa ja keskeisten tulosten yhteydessä. Useimmat golftutkimukset ovat havainnoivia, joten ne osoittavat yhteyksiä eivätkä yksin todista syy-seuraussuhdetta.

16.1 Tutkimusnäyttö terveysvaikutuksista

Laaja kartoittava katsaus kävi läpi 301 tutkimusta. Sen mukaan golf on yhteydessä parempaan sydän-, hengitys- ja aineenvaihduntaterveyteen, ja mielenterveydestä näyttöä on vähemmän (Murray ym. 2017). Kansainvälinen asiantuntijapaneeli laati näytön pohjalta konsensuslausuman. Sen mukaan golf voi tarjota kohtuukuormitteista aerobista liikuntaa kaikenikäisille ja todennäköisesti lihasvoima- ja tasapainohyötyjä ikääntyneille. Lausuma kehottaa päättäjiä tukemaan golfia erityisesti vähän liikkuvien ryhmien liikuntamuotona (Murray ym. 2018).

Hyöty	Keskeinen tulos	Tutkimusasetelma	Näytön vahvuus (valmistelijan arvio)
Kestävyyskunto ja veren rasva-arvot	20 viikon golfkävelyn jälkeen kävelytestin tulos ja HDL-kolesteroliarvo paranivat ja vyötärön ympärys pieneni (Parkkari ym. 2000)	Kontrolloitu koe, 110 suomalaista miestä	Kohtalainen
Sydän- ja aineenvaihduntaterveys	Parannuksia verenpaineessa, HDL-kolesterolissa ja tasapainossa; tulokset osin ristiriitaisia (Sorbie ym. 2022)	Systemaattinen katsaus, 23 tutkimusta	Kohtalainen
Kuolleisuus	Kuolleisuus 40 % pienempi kuin väestössä (SMR 0,60; Farahmand ym. 2009); pienempi kuolleisuus iäkkäillä (Watts ym. 2022)	Havainnoivat kohortit (300 818 ja 272 550 henkeä)	Kohtalainen, valikoituminen mahdollista
Tasapaino ja lihasvoima	Iäkkäillä golfajilla parempi tasapaino ja puristusvoima (Gao ym. 2011; Wilson ym. 2023)	Poikkileikkaukset	Heikko-kohtalainen

Hyöty	Keskeinen tulos	Tutkimusasetelma	Näytön vahvuus (valmistelijan arvio)
Muisti ja kognitio	24 viikon golfharjoittelu paransi loogista muistia (Shimada ym. 2018)	Satunnaistettu koe, 106 iäkästä	Kohtalainen, rajattu vaikutus
Mielenterveys ja sosiaalisuus	Vähemmän psyykkistä kuormittuneisuutta, yhteenkuuluvuuden kokemus (Stenner ym. 2023a; Sorbie ym. 2021)	Poikkileikkaukset ja kyselyt	Heikko–kohtalainen
Luontoliikunnan hyödyt	Viheralueille altistuminen yhteydessä pienempään kuolleisuuteen ja stressiin (Twohig-Bennett & Jones 2018)	Meta-analyysi, 143 tutkimusta, heterogeeninen aineisto	Kohtalainen (ei golfkohtainen)

Sydän, verenkierto ja aineenvaihdunta

Suomalainen UKK-instituutin tutkimus on lajin keskeisiä koeasetelmia. Siinä 55 tutkimusta edeltäneet seitsemän kuukautta liikumatonta 48–64-vuotiasta miesgolfaajaa kannustettiin pelaamaan golfia kävellen 2–3 kertaa viikossa 20 viikon ajan, ja heitä verrattiin 55 verrokkiin. Golfaajien kestävyys parani: juoksumatolla tehdyn kävelytestin kesto piteni 36 sekuntia, paino laski 1,4 kg, vyötärön ympärys pieneni 2,2 cm ja HDL-kolesterolipitoisuus nousi verrokkeihin verrattuna. Harjoitteluun sitouduttiin hyvin, eikä vammoja juuri sattunut (Parkkari ym. 2000). Myöhempi systemaattinen katsaus 23 tutkimuksesta raportoi parannuksia verenpaineessa, HDL-kolesterolissa ja kehonkoostumuksessa, joskin tulokset olivat osin ristiriitaisia (Sorbie ym. 2022).

Kuolleisuus

Ruotsalaisessa rekisteritutkimuksessa 300 818 golfaajan kuolleisuus oli noin 40 % pienempi kuin samanikäisellä väestöllä, mikä vastaa noin viiden vuoden pidempää elinajanodotetta (Farahmand ym. 2009). Yhdysvaltalaisessa 272 550 iäkkään kohortissa golfin pelaaminen oli yhteydessä pienempään kokonaiskuolleisuuteen 12 vuoden seurannassa (Watts ym. 2022). Tuloksia on tulkittava varovasti: terveet ja hyvätuloiset voivat valikoitua golfaajiksi, eikä eroa voi varmuudella selittää kokonaan lajilla.

Ikääntyneiden toimintakyky

lääkällä golfaajilla on havaittu parempi tasapaino ja tasapainovarmuus kuin pelaamattomilla, keskimäärin viisi vuotta vanhemmilla verrokeilla (Gao ym. 2011). Brittitutkimuksessa 65–79-vuotiailla golfaajilla oli parempi puristusvoima ja tasapaino kuin pelaamattomilla. Yli 80-vuotiaiden golfaajien voima ja staattinen tasapaino vastasivat 65–79-vuotiaiden pelaamattomien tasoa (Wilson ym. 2023; 2026). Asetelmat ovat poikkileikkauksia, joten ne kertovat yhteydestä. Tasapaino ja lihasvoima ovat kuitenkin kaatumisten ehkäisyn ja itsenäisen selviytymisen kannalta keskeisiä.

Satunnaistetussa kokeessa 106 japanilaista, 65 vuotta täyttänyttä henkilöä osallistui 24 viikon golfharjoitteluun tai terveysvalistukseen. Golfryhmän looginen muisti parani enemmän kuin verrokkien, ja harjoitteluun sitoutui 96 % (Shimada ym. 2018). Laajassa 4 575 iäkkään aineistossa golfia pelaavilla kognitiivista heikentymistä oli 14 %, pelaamisen lopettaneilla 20 % ja koskaan pelaamattomilla 22 % (Shimada ym. 2026). Suomalaisessa vaihtovuorotutkimuksessa yksi 18 reiän kierros paransi tarkkaavaisuutta mittaavan testin tulosta, eikä ero kävelyyn ollut merkitsevä (Kettinen ym. 2023b).

Mielenterveys, sosiaaliset suhteet ja hyvinvointi

Australialaiset golfaajat raportoivat vähemmän psyykkistä kuormittuneisuutta ja arvioivat terveytensä useammin hyväksi kuin väestö keskimäärin (Stenner ym. 2023a). Brittitutkimuksessa kenttien avaaminen koronarajoitusten jälkeen oli yhteydessä yhteenkuuluvuuden ja elämään tyytyväisyyden lisääntymiseen (Sorbie ym. 2021). Suomalaisessa kyselyssä (kahdeksan seuraa, 2020) iäkkäistä vastaajista yli 90 % koki elämänlaatunsa hyväksi, ja kokonaisliikuntaa kertyi kesällä keskimäärin 1 565 ja talvella 1 186 minuuttia viikossa (Kettinen ym. 2023c). Golf on myös sukupolvet ylittävä laji: isovanhemmat, vanhemmat ja lapset voivat pelata samassa ryhmässä tasoituksen ansiosta.

Luonnossa liikkumisen lisähyöty

Golfkenttä on laaja viheralue. Meta-analyysin mukaan viheralueille altistuminen on yhteydessä pienempään kokonaiskuolleisuuteen, tyypin 2 diabeteksen riskiin, sykkeeseen ja stressihormoni kortisoliin (Twohig-Bennett & Jones 2018). Kymmenen brittitutkimuksen yhdistetyssä aineistossa jo lyhyt liikunta vihreässä ympäristössä kohensi mielialaa ja itsetuntoa, ja vesiympäristössä muutokset olivat suurempia (Barton & Pretty 2010). Luonnossa tapahtuvat aktiviteetit ovat satunnaistettujen kokeiden meta-analyysissä vähentäneet masentuneisuutta ja ahdistusta (Coventry ym. 2021). Näissä tutkimuksissa ei ole tutkittu golfia

erikseen, mutta Petikon kenttä lampineen ja niittyineen on juuri tällainen ympäristö.

16.2 Lajin terveysriskit ja niiden hallinta

Rehellinen arvio edellyttää myös riskien kuvaamista. Meta-analyysin mukaan 57 % amatöörigolfaajista raportoi elämänsä aikana jonkin tuki- ja liikuntaelinvamman (ammattilaisista 74 %). Ammattilaisilla yleisimpiä ovat ranteen ja käden sekä alaselän vammat, harrastajilla kyynärpään vammat. Kahdessa amatööritutkimuksessa riski oli suurempi, kun kierroksia oli yli 3–4 viikossa (Williamson ym. 2024). Konsensuslausuman mukaan vammariski pelituntia kohden on kuitenkin muihin lajeihin verrattuna pieni (Murray ym. 2018). Ulkolajina golfiin liittyy UV-altistus (Stenner ym. 2023b). Yhdysvaltalaisessa tutkimuksessa asuminen golfkentän lähellä oli yhteydessä Parkinsonin taudin riskiin, ja tutkijat epäilivät taustalle torjunta-aineiden kulkeutumista pohjaveteen (Krzyzanowski ym. 2025). Suomen kasvinsuojelusääntely poikkeaa Yhdysvaltojen sääntelystä.

Osassa golfin terveystutkimuksista on alan rahoitusta tai tukea. Esimerkiksi Murray ym. (2017 ja 2018) sai rahoitusta World Golf Foundationilta, O'Donnell ym. (2026) DP World Tourilta, R&A:lta ja LET:ltä, Shimada ym. (2018) golfalan toimijoiden tukea toteutukseen ja SROI-analyysi (Kettinen ym. 2026) Golfliitolta. Tuki ei itsessään kumoa tuloksia, mutta se on syytä ottaa huomioon näyttöä arvioitaessa.

Petikossa riskejä hallitaan aloittelijoiden opastuksella ja green card -koulutuksella, aurinkosuojauksen ohjeistuksella, kävellen pelaamiseen kannustamalla sekä minimoimalla kasvinsuojeluaineiden käyttö. Niittykarheikat tukevat kemikaalien vähäistä käyttöä.

16.3 Mitä tutkimus tarkoittaa Petikolle

Terveystutkimuksen näyttö on linjassa Petikon toimintakonseptin kanssa neljällä tavalla:

1. **Kävellen pelattava 9 reiän kenttä** tuottaa kohtuukuormitteista liikuntaa lyhyemmässä ajassa kuin 18 reikää, ja lyhyempi pelimuoto madaltaa kynnystä. Konsensuslausuma nimeää juuri lyhyemmät pelimuodot ja kohtuuhintaisen, kaikille avoimen tarjonnan keinoiksi purkaa osallistumisen esteitä (Murray ym. 2018).
2. **Ikääntyneistä** suurin osa liikkuu liian vähän: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 65 vuotta täyttäneistä 64,6 % vuonna 2024. Golf on heille suhteellisesti kuormittavaa, mutta koettu rasitus on kevyt –

kohtalainen, ja lajiin liittyy tasapainon, lihasvoiman ja kognition kannalta myönteisiä yhteyksiä.

3. **Uudet harrastajat ovat nuoria:** green card -suorittajien keski-ikä on alle 30 vuotta, ja junioreiden määrä kasvaa. Pay & play -kenttä on luonteva ensimmäinen kenttä.
4. **Viheralue ja luonto** voivat tuoda liikunnan päälle palautumis- ja mielialahyödyt, ja kentän monimuotoinen ympäristö palvelee myös muita ulkoilijoita.

17. Luontoarvot ja ympäristövaikutukset

Luvussa kuvataan ensin, mitä tutkimus kertoo golfkenttien ympäristövaikutuksista ja luonnon monimuotoisuudesta. Sen jälkeen kuvataan, miten Petikon kentän luontoarvot otetaan huomioon kunnostuksessa ja hoidossa.

17.1 Golfkenttien ympäristövaikutukset ja luonnon monimuotoisuus

Golfkenttien ympäristövaikutuksista on runsaasti tutkimusta, ja sen johtopäätös on kaksijakoinen. Kentän vaikutus riippuu etenkin kahdesta asiasta: minkä maankäytön kenttä on korvannut ja kuinka intensiivisesti nurmea hoidetaan. Haitat liittyvät intensiivisesti hoidettuun nurmeen: kasvinsuojeluaineiden riski pinta-alaa kohden on suurin viheriöillä, mutta kokonaisriski voi olla suurin väylillä niiden suuren pinta-alan vuoksi. Monimuotoisuusarvot ovat puolestaan karheikoissa, lammissa, reunavyöhykkeissä ja puustossa (Colding & Folke 2009; Petrosillo ym. 2019).

Golfliiton vuoden 2023 aineiston mukaan Suomen golfkenttien yhteispinta-ala on noin 11 800 hehtaaria. Siitä viheriöitä on noin 1 %, väyliä 25 % ja hoidettuja karheikkoja 13 %, ja lähes puolet (49 %) on muita alueita, kuten metsää ja puustoisia alueita. Vesiesteitä tai kosteikkoja on 71 %:lla kentistä ja puroja tai ojia 49 %:lla (Korhonen ym. 2023, Golfliiton aineisto).

Haitalliset vaikutukset

Kasvinsuojeluaineet. Yhdysvaltalaisessa 22 kentän aineistossa kasvinsuojeluaineiden riski pinta-alaa kohden oli viheriöillä vähintään kolminkertainen muihin kenttäalueisiin nähden, mutta kokonaisriski oli suurin väylillä niiden suuren pinta-alan vuoksi. Kenttäosien pinta-aloilla painotettu riski hehtaaria kohden sijoittui viiden vertailuviljelykasvin vaihteluvälille: se oli suurempi kuin maissilla ja porkkanalla mutta pienempi kuin perunalla, omenalla ja viinirypäleellä. Riski kasvoi kentän hoitobudjetin mukana (Bekken ym. 2021). Kenttäkokeessa vähäriskiset sienitautien torjuntaohjelmat torjuivat taudin yhtä hyvin kuin tavanomaiset ja pienensivät riskiä noin 50–80 % (Bekken ym. 2022). Pohjoismaissa keskeinen kysymys on viheriöiden talvituhosienten torjunta. Norjalaisissa kokeissa syksyllä levitettyjen sienitautien torjunta-aineiden pitoisuudet salaojavedessä pysyivät pääosin ympäristöriskirajojen alapuolella, mutta pintavalunnassa ne ylittivät rajat jopa tuhatkertaisesti, ja aineita kulkeutui myös jäätyneiltä viheriöiltä (Aamlid ym. 2021). Puhtaalle hiekalle rakennetuilta

viheriöiltä huuhtoutui enemmän torjunta-aineita kuin eloperäisellä aineksella parannetuilta, ja kostutusaine vähensi huuhtoutumista keskimäärin noin 80 % (Larsbo ym. 2008; Aamlid ym. 2009). Tanskassa golfkenttien torjunta-ainekuormitukselle on asetettu vuodesta 2013 kenttäkohtaiset enimmäismäärät, ja käyttö ja kuormitus ovat sen jälkeen vähentyneet (Miljøstyrelsen 2023).

Ravinteet ja vesi. Yhdysvaltojen ja Kanadan 80 kentän seuranta-aineistossa (44 tutkimusta) torjunta-ainehavainnoista alle prosentti ylitti toksisuuden viitearvot, ja nitraatin juomavesiraja ylittyi alle prosentissa pohjavesinäytteistä. Fosfori sen sijaan ylitti alueelliset kriteerit 86,5 %:ssa havainnoista, ja tutkijat pitivät sitä golfkenttien merkittävimpänä vedenlaatuongelmana (Baris ym. 2010). Aineisto on koottu pääosin lupavalvonnan tutkimuksista, joten sen otanta ei ole yhtenäinen. Pohjoismaisissa kokeissa typen huuhtoutuminen vakiintuneilta viheriöiltä oli vähäistä, mutta riski oli suurin nurmen perustamisvaiheessa ja talvivaurioiden jälkeen. Vajaakastelu pienensi viheriön vedenkulutusta kokeessa noin kaksi kolmasosaa verrattuna kasteluun kenttäkapasiteettiin asti (Kvalbein & Aamlid 2014).

Ilmasto. Kentänhoidon päästöt syntyvät pääosin polttoaineista, sähköstä ja typpilannoituksesta. Pohjois-yhdysvaltalaisessa aineistossa, jossa kaikki päästöluokat voitiin laskea neljälle kentälle, polttoaineet ja sähkö muodostivat 63 % kentänhoidon päästöistä (Bekken & Soldat 2021). Nurmi sitoo maaperään hiiltä etenkin kentän ensimmäisinä vuosikymmeninä, mutta sidonta hidastuu noin 30 vuoden jälkeen, jolloin hoidon päästöt alkavat hallita (Selhorst & Lal 2011). Brittiläisessä mallissa viheriöt ja lyöntipaikat kattoivat 3 % pinta-alasta mutta tuottivat 16 % päästöistä, ja kokonaisuutena molemmat mallinnetut kentät olivat nurmen ja puuston hiilensidonnan ansiosta hiilinieluja; puuston osuus vaikutti taseeseen merkittävästi (Bartlett & James 2011).

Elinympäristöt ja lajisto. Luonnontilaisiin tai suojeltuihin alueisiin verrattuna golfkenttien ekologinen arvo oli synteessissä useammin pienempi, joten kentän rakentaminen luonnonalueelle voi heikentää monimuotoisuutta. Tulokset vaihtelivat vertailualueen ja eliöryhmän mukaan (Colding & Folke 2009). Helsingin seudun kentillä maakiitäjäislajisto koostui pääosin yleislajeista (Saarikivi ym. 2010). Lintututkimusten katsauksessa ei löytynyt esimerkkejä siitä, että golfkentät olisivat merkittävästi edistäneet harvinaisten lintulajien suojelua (Ormiston & Cristol 2025). Australiassa luonnonvaraisten mehiläisten lajisto oli puistoissa monipuolisempi kuin golfkentillä (Threlfall ym. 2015). Robottileikkureiden laboratoriotesteissä kuolleilla siileillä yksikään 18 mallista ei havainnut alle 200 gramman siilipoikasia ennen kosketusta, ja osa malleista vaurioitti siilinraatoja pahoin (Rasmussen ym. 2021).

Myönteiset vaikutukset

Monimuotoisuus muuhun maankäyttöön verrattuna. Kansainvälisessä synteessissä golfkenttien ekologinen arvo oli suurempi kuin vertailualueella yli 60 %:ssa vertailuista (tiivistelmän mukaan 64 %, tulostaulukosta laskettuna noin 60 %). Golfkenttien arvo oli suurempi etenkin maatalousmaahan ja rakennettuun ympäristöön verrattuna (Colding & Folke 2009). Englannissa golfkentillä oli enemmän lintuja, maakiitäjäisiä ja kimalaisia kuin viereisillä maatalousalueilla, mutta ruohovartisten kasvien monimuotoisuudessa ei ollut eroa (Tanner & Gange 2005). Sydneyssä pelialueiden ulkopuolisen luonnonkasvillisuuden määrä oli vahva kasvien ja muurahaisten monimuotoisuuden selittäjä (Nooten ym. 2018).

Lammet ja sammakkoeläimet. Tukholmassa golfkenttien lammikoiden ja kenttien ulkopuolisten lammikoiden vesiselkärangattomien lajimäärissä ei havaittu merkitsevää eroa (yhteensä 71 lajia). Rupilisko esiintyi merkitsevästi useammin golfkenttien lammikoissa, ja täplälampikorento löytyi tutkimuksessa ainoastaan niistä. Golfkentillä oli yli neljännes Tukholman keskisen kaupunkialueen pysyvistä lammikoista (Colding ym. 2009). Helsingin seudulla golfkenttien lampien sammakonpoikasten geneettinen monimuotoisuus ei eronnut merkitsevästi vertailulampien poikasten monimuotoisuudesta, ja tutkijoiden mukaan kentät voivat tarjota sammakoille lisääntymisvesiä ja leviämisreittejä kaupunkiympäristössä (Saarikivi ym. 2013). Luonnonvarakeskuksen katsauksen mukaan erittäin uhanalainen mustakurkku-uikku viihtyy särkikalattomissa vesissä, ja se on havaittu pesivänä myös suomalaisten golfkenttien lammissa (Korhonen ym. 2023).

Niityt ja pölyttäjät. Floridalaisessa kokeessa pelialueiden ulkopuolisen nurmen muuttaminen kukkaniityksi lisäsi mehiläisiä ja tuholaisien luontaisia vihollisia, ja viereisen nurmen luontainen tuholaisorjunta tehostui jopa 50 % (Dale ym. 2020). Ruotsin noin 500 golfkenttää kattavat yli 30 000 hehtaaria, josta noin puolta hoidetaan kevyesti, ja niitä on ehdotettu osaksi niitylajiston ekologista verkostoa (Gylje Blank ym. 2021). Suomessa niityt ovat monimuotoisuuden kannalta erityisen tärkeitä, koska kaikki perinnebiotooppien luontotyypit on arvioitu uhanalaisiksi ja niiden määrä on vähentynyt yli 90 % 1960-luvulta (Kontula & Raunio 2018). Golfkentän niitykarheikot eivät ole perinnebiotooppeja, mutta Luonnonvarakeskus suosittelee kentille niittyjä, ketoja ja kukkivia karheikkoja pölyttäjien ja muiden selkärangattomien elinympäristöiksi (Korhonen ym. 2023).

Hiili ja hulevedet. Nurmi on katsauksen mukaan yleensä hiilineutraali tai hiilinielu lukuun ottamatta intensiivisesti hoidettuja viheriöitä ja urheilukenttiä (Wang ym. 2022). Kaupunkiseudun mallinnuksessa golfkentät tuottivat tarkasteltuja palveluja (viilennys, hulevesien ravinteiden pidätys ja pölyttäjät) kokonaisuutena

keskitasoisesti viiteen vaihtoehtoiseen maankäyttöön verrattuna (Lonsdorf ym. 2021). Luonnonvarakeskus on laatinut Golfliitolle yli 40 toimenpidesuosituksen kenttien luonnon monimuotoisuuden ja hiilensidonnin edistämiseksi (Luonnonvarakeskus 2023; Korhonen ym. 2023).

Ratkaisevaa on hoito

Tutkimusten yhteinen johtopäätös on, että hoitotavoilla voidaan pienentää haittoja ja kasvattaa hyötyjä. Seuraavassa taulukossa on koottu keinot, joiden vaikutuksesta on tutkimusnäyttöä.

Hoitokäytäntö	Vaikutus	Näyttö
Luonnonkasvillisuuden säilyttäminen ja intensiivisesti hoidetun alan rajaaminen	Lajisto voi monipuolistua, kemikaali- ja päästökuorma voi pienentyä	Useita kenttätutkimuksia eri maista (Colding & Folke 2009; Nooten ym. 2018)
Kukkivat niittykarheikat, niitto ja niittojätteen keruu	Pölyttäjät ja tuholaisten luontaiset viholliset voivat lisääntyä	Kenttäkoe (Dale ym. 2020); Luken katsaus
Lampien suojavaikkeet, loivat rannat ja kalattomuus	Elinympäristöt voivat parantua, mutta vaikutus vaihtelee lajeittain; ravinnekuorma voi pienentyä	Pienet kokeet ja kenttätutkimukset (Colding ym. 2009; Puglis & Boone 2012)
Vähäriskiset kasvinsuojeluohjelmat ja riskin seuranta pinta-alaa kohden	Yhdysvaltalaisessa kokeessa dollar spot -taudin torjunnan riski pieneni 50–80 % ilman laatutappiota	Kenttäkokeet (Bekken ym. 2022) ja 22 kentän riskiarviointi (Bekken ym. 2021)
Viheriöiden kasvualustan eloperäinen aines ja kostutusaineet	Kokeen sienitautiaineiden huuhtoutuminen väheni keskimäärin 80–90 %	Pohjoismaiset lysimetrikokeet (Larsbo ym. 2008; Aamlid ym. 2009)
Syyskäsittelyjen välttäminen, kun pintavalunta voi päätyä vesiin	Talvinen pintavaluntariski pienenee	Pohjoismainen lysimetrikoe (Aamlid ym. 2021)
Vajaakastelu ja pienet typpierät	Vedenkulutus ja ravinteiden huuhtoutuminen vähenevät	Pohjoismaiset kokeet (Kvalbein & Aamlid 2014)
Sähköiset koneet, vähemmän typpilannoitusta ja lisää puustoa	Hoidon kasvihuonekaasupäästöt pienenevät, ja puusto lisää hiilensidontaa	Mallinnukset (Bekken & Soldat 2021; Bartlett & James 2011)

Useissa nurmi- ja ympäristötutkimuksissa on alan rahoitusta (muun muassa STERF, R&A, USGA ja Golfliitto). Tämä koskee esimerkiksi norjalaisia lysimetrikokeita, Luonnonvarakeskuksen katsausta ja Tukholman

lammikkotutkimuksen kenttättyötä (Colding ym. 2009). Alan tuki ei itsessään osoita tulosten vinoutta, joten näytön painoa arvioidaan tutkimusasetelman, laadun ja Petikkoon soveltuvuuden perusteella. Tanskan viranomaisseuranta on alasta riippumatonta tietoa, vaikka käyttötiedot perustuvat kenttien omiin ilmoituksiin.

17.2 Mitä tutkimus tarkoittaa Petikolle

Tutkimusten perusteella golfkentän ympäristövaikutus riippuu etenkin kahdesta asiasta: minkä maankäytön kenttä korvaa ja miten sitä hoidetaan. Petikossa ensimmäinen asia on jo ratkennut, sillä kenttä on rakennettu eikä kunnostus vie uutta luontoaluetta. Monimuotoisuushaitat liittyvät etenkin kentän rakentamiseen luonnonalueelle, eikä se toistu. Pitkällä aikavälillä ratkaisevaksi jää hoito, johon kaupunki voi itse vaikuttaa. Kentällä on lisäksi niitä piirteitä, joihin monimuotoisuusarvot tutkimusten mukaan keskittyvät: niittykarheikkoja, lampia ja puro (luku 17.5).

17.3 Petikon lähtötilanne

Kenttä rakennettiin vuosina 2015–2017 savipohjalle Pitkäsuon täyttömäen viereen, ja rakentamisen ympäristövaikutukset, kuten maansiirrot ja Herukkapuron uoman muutokset, ovat jo toteutuneet. Etelä-Suomen aluehallintovirasto antoi 4.9.2019 ympäristölupapäätöksen ylijäämämaiden hyödyntämisestä kentän vakauden parantamiseksi ja määräsi painumia ja vesiä tarkkailtavaksi. Herukkapuroon asennettiin uudet siltarummut tulvimisen estämiseksi, ja Uudenmaan ELY-keskuksen ja kaupungin ympäristökeskuksen tarkastuksessa 4.5.2021 todettiin aluehallintoviraston hallintopakkopäätöksessä (8.9.2020) vaaditut toimenpiteet tehdyiksi.

Kunnostus ei laajenna kenttää uudelle alueelle, vaan palauttaa pelipinnat. Se sisältää kuitenkin raivausta, pintojen muokkausta ja paikallista muotoilua sekä nurmen perustamista, joten myös kunnostusvaiheella on ympäristövaikutuksia; niitä hallitaan urakan ympäristöehdoilla.

17.4 Hoidon intensiteetti ja pinta-alat

Tutkimusten mukaan kasvinsuojeluaineiden riski pinta-alaa kohden on suurin viheriöillä ja toiseksi suurin lyöntipaikoilla. Petikossa kasvinsuojeluaineiden käyttö rajataan niihin. Niiden yhteispinta-ala on noin 1,5 hehtaaria eli noin 13 % kunnostettavista pelialueista.

Alue	Pinta-ala	Hoito	Ympäristön kannalta
Viheriöt	n. 1,0 ha	Tiheä leikkuu, kastelu, lannoitus; kasvinsuojelu vain todettuun tarpeeseen	Suurin ravinne- ja torjunta-aineriski pinta-alaa kohden, siksi tarkin hoito ja seuranta
Lyöntipaikat	n. 0,5 ha	Leikkuu, kastelu, kevyt lannoitus, paikkakylvöt	Pieni ala, kohtalainen hoitotaso
Väylät ja esikarheikot	n. 7 ha	Robottileikkurit, kevyt lannoitus	Leikkuujäte jätetään maahan; nurmi sitoo hiiltä
Karheikot ja niittykarheikot	n. 3 ha	Harva niitto, niittojäte kerätään	Niittylajisto ja pölyttäjät
Lammet, Herukkapuro ja reunavyöhykkeet	–	Ei lannoitusta eikä kasvinsuojeluaineita; raivaus syksyllä	Mahdollinen elinympäristö sammakkoeläimille, vesihyönteisille ja linnuille (ei kartoitettu); hulevesien viivytys

17.5 Kentän luontoarvoihin kytkeytyvät ominaisuudet

Niittykarheikot

Kentän väylät ja karheikot ovat käyttötauon aikana muuttuneet niityiksi. Suomen Golfliitto suositteli lausunnossaan 17.12.2021 jättämään niittykarheikot kunnostuksessa koskematta ja rajaamaan hoidetun ja hallitusti hoitamattoman alueen. Liiton mukaan karheikkoja ”köyhdytetään” jatkossa hoitoleikkaamalla ja keräämällä leikkuujäte pois. Tämä on niittyjen hoidon perusmenetelmä: kun ravinteita poistetaan niittojätteen mukana, heinien valta-asema voi heiketä ja kukkivat lajit saada tilaa (vrt. Korhonen ym. 2023). Hankesuunnitelman linjaus on säilyttää niittykarheikot. Linjaus viedään urakan katselmuksiin ja kentänhoitosuunnitelmaan.

Niittykarheikot luovat kentälle maisemallista vaihtelua ja rajaavat väyliä toisistaan, mikä parantaa myös pelaajien turvallisuutta. Samalla ne vähentävät hoitotarvetta, koska niitä leikataan vain muutaman kerran kesässä.

Lammet ja Herukkapuro

Kentällä on vesiesteinä toimivia lampia, ja sen läpi virtaa Herukkapuro. Kentän kasteluun liittyvät lammet ovat puron yhteydessä, ja hankeryhmän mukaan veden riittävyys kuivina kesinä riippuu vesiesteiden ja Pitkäsuon

laskeutumisaltaiden vedestä. Kastelun on siten tarkoitus perustua kentän omaan pintaveteen eikä vesijohtoveteen. Veden saatavuus selvitetään kastelujärjestelmän kuntotarkastuksen yhteydessä. Lammet ja puro viivyttävät myös hulevesiä.

Tutkimusten mukaan golfkenttien lammet voivat olla sammakkoeläimille ja vesihyönteisille yhtä arvokkaita kuin muut kaupunkilammet (luku 17.1). Arvo voi kasvaa, kun lammet pidetään kalattomina, rannat ovat loivia ja rantakasvillisuutta säilytetään. Petikon lampien lajistosta tai kalaisuudesta ei ole tietoa, joten ne selvitetään lähtötilan kirjauksessa ja lajistokartoituksessa (luku 17.6).

Vieraslajien torjunta

Hankeryhmä havaitsi maastokäynneillään, että lupiinit, todennäköisesti komealupiini, olivat paikoitellen vallanneet vesiesteiden pientareita ja Herukkapuron varsia. Komealupiini on valtioneuvoston asetuksessa (704/2019) nimetty kansallisesti merkitykselliseksi haitalliseksi vieraslajiksi. Se syrjäyttää niittykasveja ja rehevöittää maaperää. Vieraslajilain (1709/2015) 4 §:n mukaan kiinteistön omistajan on huolehdittava kohtuullisista toimenpiteistä tällaisen lajin hävittämiseksi tai sen leviämisen rajoittamiseksi, jos siitä voi aiheutua merkittävää vahinkoa luonnon monimuotoisuudelle.

Käyttämättömällä kentällä lupiinia ei käytännössä torjuta. Säännöllisesti hoidetulla kentällä kasvustoja voidaan heikentää osana kentänhoitoa niittämällä ne tyveltä 2–4 kertaa kasvukaudessa ennen siementämistä useana peräkkäisenä vuotena. Kunnostuksessa lupiinia sisältäviä maa-aineksia ei siirretä kentän ulkopuolelle. Urakkaohjelma velvoittaa urakoitsijan myös estämään vierasperäisten lajien kulkeutumisen työmaalle rakennusmateriaalien mukana.

Osa Petikon viherverkostoa

Kenttä on osa Petikon laajaa ulkoilu- ja virkistysaluetta. Helsingin seudulla tehdyn tutkimuksen mukaan golfkentät voivat tukea sammakoiden leviämistä kaupunkiympäristössä (Saarikivi ym. 2013). Petikossa niittykarheikot, lampien rantavyöhykkeet ja Herukkapuron varsi voivat vastaavasti toimia yhteyksinä ympäröivien metsien ja avoimien alueiden välillä. Tämä on tutkimusnäyttöön perustuva arvio, jota ei ole todennettu Petikon kentällä.

Robottileikkurit ja energia

Väylät leikataan pääosin sähkökäyttöisillä robottileikkureilla. Ne vähentävät polttoaineen käyttöä, joka on tutkimusten mukaan kentänhoidon suurin päästölähde, ja leikkaavat hiljaisesti. Robottileikkureiden tiedetään laboratoriotestien perusteella voivan vahingoittaa siilejä (luku 17.1). Siksi hankinnassa suositaan malleja, joissa on siilien kannalta turvallisemmiksi todettuja ominaisuuksia, ja leikkureita ajetaan valoisaan aikaan. Niittykarheikoilla robottileikkureita ei käytetä, koska niitä niitetään vain muutaman kerran kesässä.

Kunnostusurakan ympäristöehdot

Urakkaohjelman (17.9.2026) mukaan urakoitsija laatii tilaajan hyväksyttäväksi ympäristösuunnitelman. Siihen kuuluvat työmaan vesienhallintasuunnitelma ja urakka-alueen rajapinnassa olevan kasvillisuuden suojaussuunnitelma. Urakoitsijan on estettävä likaisten hulevesien pääsy läheisiin vesistöihin ja ojiin, vesien samentuminen ja haitallisten aineiden pääsy maaperään ja vesiin.

17.6 Ympäristöhoidon periaatteet

Kentän hoidossa noudatetaan seuraavia periaatteita. Ne perustuvat luvun 17.1 tutkimusnäyttöön, Luonnonvarakeskuksen golfkentille laatimiin suosituksiin ja kasvinsuojelun lainsäädäntöön.

1. **Kasvinsuojelu vain todettuun tarpeeseen.** Kasvinsuojeluainelain (1563/2011) 6 §:n mukaan ammattimaisessa käytössä noudatetaan integroidun torjunnan periaatteita. Kasvinsuojeluaineiden kestäväen käytön kansallinen toimintaohjelma mainitsee golfkentät yleisön käyttämien alueiden joukossa, joilla käyttöä tulee välttää. Petikossa käyttö rajataan viheriöihin ja lyöntipaikkoihin, ja niilläkin suositaan vaihtoehtoisia menetelmiä ja vähäriskisiä valmisteita. Käsitelty alueet merkitään.
2. **Vesien suojavyöhykkeet.** Lampien ja Herukkapuron ympärille jätetään käsittelemätön, kasvipeitteinen suojavyöhyke, jolle ei levitetä lannoitteita eikä kasvinsuojeluaineita. Kansallinen toimintaohjelma suosittaa pintavalunnan ehkäisemiseksi 10 metrin suojakaistoja.
3. **Talven erityisriski huomioidaan.** Viheriöiden syksyisiä sienitautikäsittelyjä vältetään, jos pintavalunta voi päätyä lampiin, ja viheriöiden pintavedet ohjataan pois vesistä. Viheriöiden hiekkapitoiseen kasvualustaan lisätään tarvittaessa eloperäistä ainesta, mikä kokeissa vähensi sienitautien torjunta-aineiden huuhtoutumista.

4. **Lannoitus ja kastelu tarpeen mukaan.** Typpi annetaan pieninä erinä, ja kastelu mitoitetaan nurmen todelliseen tarpeeseen. Väylien leikkuujäte jätetään maahan.
5. **Niittykarheikkojen hoito.** Niitot tehdään kerran tai kaksi kesässä, ja niittojäte kerätään pois. Kukkivien lajien osuutta lisätään tarvittaessa paikallisilla siemenseoksilla.
6. **Lampien ja puron hoito.** Lampiin ei istuteta kaloja. Rantakasvillisuutta säilytetään, raivaukset ajoitetaan syksyyn ja ylimääräinen kasvimassa kerätään pois.
7. **Vieraslajien torjunta.** Komealupiini ja muut haitalliset vieraslajit torjutaan kentänhoidon yhteydessä, ja torjunnan eteneminen kirjataan.
8. **Seuranta ja raportointi.** Kasvinsuojeluaineiden ja lannoitteiden käytöstä pidetään kirjanpitoa, ja lampien ravinnepitoisuuksia seurataan. Ennen kunnostustöiden aloittamista syksyllä 2026 kirjataan yhdessä kaupungin ympäristökeskuksen kanssa kentän lähtötila (valokuvat, lampien ja rantojen kasvillisuus sekä havaitut vieraslajit). Kasvukaudella 2027 tehdään lajistokartoitus kentän kasveista, sammakkoeläimistä, sudenkorennoista ja linnuista. Seuranta voidaan toteuttaa myös oppilaitosyhteistyönä. Golfliiton suosittelemaa kansainvälistä GEO OnCourse -ohjelmaa voidaan käyttää ympäristötyön suunnittelun ja raportoinnin välineenä.
9. **Luvat.** Kasteluveden oton ja lampien hoidon mahdollinen luvanvaraisuus vesilain (587/2011) 3 luvun 2 §:n perusteella tarkistetaan ympäristöviranomaisen kanssa ennen kastelun käyttöönottoa.

17.7 Ympäristö vaihtoehtojen valossa

Jos kenttää ei kunnosteta (vaihtoehto 0), alue kasvaa vähitellen umpeen. Umpeen kasvava alue ei ole luonnolle arvoton, sillä esimerkiksi pajukot tarjoavat elinympäristöjä linnuille. Nykytilassa alueen niittyjä ei kuitenkaan hoideta suunnitelmallisesti, komealupiini leviää eikä lampien tai vieraslajien tilaa seurata. Kunnostettu ja kevyesti hoidettu kenttä sen sijaan voi ylläpitää niittyjä ja lampia ja mahdollistaa vieraslajien torjunnan. Tutkimusten perusteella golfkenttä, jolla on niittyjä ja muuta luonnonkasvillisuutta, voi myös ylläpitää monipuolisempaa lajistoa kuin rakennettu ympäristö tai maatalousmaa. Vaihtoehtoa 0 ei voi pitää automaattisesti luonnon kannalta parempana.

17.8 Kytkös luontoposiitivisuustavoitteeseen

Kaupunkistrategian tavoite 17 on, että Vantaa on luontoposiitivinen vuoteen 2030 mennessä (luku 15.3). Petikon niittykarheikat, lammet ja purouoma voidaan ottaa

huomioon kaupungin luontopositiivisuuden seurannassa monimuotoisuutta tukevin alueina, jos niiden hoito ja seuranta järjestetään suunnitelmallisesti. Tästä on sovittava kaupungin ympäristökeskuksen kanssa. Golfkenttä ei ole luonnonsuojelualue, eikä sitä esitetä sellaisena. Hoidettu kenttä voi kuitenkin olla alue, jolla liikunta ja luonnon monimuotoisuus tukevat toisiaan.

18. Vastaukset keskeisiin kysymyksiin

Hanke on herättänyt julkista keskustelua. Tähän lukuun on koottu vastaukset keskeisiin esitettyihin kysymyksiin ja kritiikkiin.

Onko golfkentän ylläpitäminen kaupungin tehtävä?

Liikuntalain 5 §:n mukaan kunnan tulee luoda edellytyksiä asukkaiden liikunnalle muun muassa rakentamalla ja ylläpitämällä liikuntapaikkoja ja järjestämällä terveyttä edistävää liikuntaa eri kohderyhmille. Kaupunki ylläpitää jo latuja, uimahalleja, kenttiä ja Kuusijärven kaltaisia virkistysalueita. Golf on rekisteröityjen harrastajien määrällä yksi Suomen suurimmista lajeista, ja se tavoittaa erityisesti ikääntyneitä: Vantaan ja Keravan hyvinvointialueella 65 vuotta täyttäneistä 64,6 % liikkui vuonna 2024 liian vähän. Toisin kuin useimmat liikuntapaikat, Petikon kenttä on laskettu kattamaan kulunsa käyttäjämaksuilla perus- ja korkeassa skenaariossa.

Onko golf todella terveysliikuntaa?

Kyllä, kun sitä pelataan kävellen. Kävellen pelattu golf on noin 4,3–4,5 MET:n kohtuukuormitteista liikuntaa, ja 18 reiän kierroksella kertyy 11 000–17 000 askelta. Suomalaisessa kontrolloidussa kokeessa aiemmin liikkumattomien miesten kävelytestin tulos ja HDL-kolesteroliarvo paranivat golfkävelyn myötä. Tutkimusnäyttö on koottu lukuun 2.

Eikö kunnostus maksa todellisuudessa 1,5 miljoonaa euroa?

Arviot eroavat laajuudeltaan, tavoitetasoltaan ja laskentatavaltaan (luku 8.5), eikä korkeampaa arviota voi sulkea pois ennen tarjouksia. Tämä päätös koskee pelattavaan kuntoon tähtäävää kunnostusta, ja lautakunnan päätös perustuu 345 000 euron kustannusten enimmäismäärään.

Kilpaileeko kaupunki yksityisten golfkenttien kanssa?

Petikko on suunnattu ensisijaisesti aloittelijoille, satunnaisille pelaajille, koululaisille ja niille, joilla ei ole pelioikeutta. Asiakasryhmät ovat kuitenkin osin päällekkäisiä yksityisten kenttien kanssa. Golfliiton laskelman mukaan Uudeltamaalta puuttuu lähes 200 reikää, joten uusi kenttä lisää tarjontaa alueella, jolla kapasiteetti on vähissä. Yhdysvalloissa 71 % aktiivisista golfaajista kertoi saaneensa varhaisia golfkokemuksia kunnallisella kentällä, joten pay & play -kenttä voi kasvattaa myös muiden kenttien asiakaspohjaa. Liikuntalain mukaan kunta ei liikuntapaikkaa ylläpitäessään toimi kilpailutilanteessa

markkinoilla, ellei toimintaa hoideta liiketoiminnallisin tavoittein ja perustein. Asiakasryhmä tai kustannusvastaava hinnoittelu eivät yksin ratkaise kilpailuneutraaliteettia. Se arvioidaan hallintamallin valmistelussa toiminnan luonteen, sopimusmallin ja hinnoittelun perusteella, ja myös yksityiset operaattorit voivat osallistua markkinavuoropuheluun.

Eikö golfkenttä ole haitallinen ympäristölle?

Golfkentän ympäristövaikutus riippuu tutkimusten mukaan siitä, minkä maankäytön kenttä korvaa ja miten sitä hoidetaan (luku 17.1). Petikon kenttä on jo rakennettu, joten kunnostus ei vie uutta luontoaluetta. Intensiivisesti hoidettuja viheriöitä ja lyöntipaikkoja on noin 1,5 hehtaaria, ja niillä kasvinsuojeluaineita käytetään vain todettuun tarpeeseen. Niittykarheikot, lammet ja Herukkapuro säilytetään, lammet ja puro rajataan suojavyöhykkein, ja haitallista vieraslajia komealupiinia torjutaan (luvut 17.3–17.8). Kansainvälisessä synteesissä golfkenttien ekologinen arvo oli yli 60 %:ssa vertailuista suurempi kuin vertailualueen, ja etenkin maatalousmaahan ja rakennettuun ympäristöön verrattuna (luku 17.1).

Eikö frisbeegolf olisi halvempi vaihtoehto?

Frisbeegolfrata olisi halvempi rakentaa, mutta radat ovat yleensä maksuttomia, eikä rata hyödyntäisi kentän jo rakennettuja viheriöitä, kastelua ja kuivatusta. Golfkenttä ja frisbeegolf eivät sulje toisiaan pois, ja frisbeegolf on mukana alueen myöhemmän kehittämisen vaihtoehtona.

Mitä jos pelaajia ei tule?

Käyttökulujen kattamiseen riittää noin 15 700 kierrosta vuodessa, mikä on noin kolmannes Paloheinän toteutuneesta määrästä. Jos kierroksia jää pysyvästi tätä vähemmän, kenttä on tappiollinen, ja lautakunta arvioi hinnoittelun, aukioloajat ja hallintamallin uudelleen. Pääkalusto hankitaan leasingilla, eikä pysyviä rakennuksia rakenneta ennen kuin kysyntä on todettu. Lautakunta arvioi tilanteen syksyllä 2027 ennen kentän avaamista.

Miksi nyt, kun kaupungin talous on tiukalla?

Hanke ei kasvata investointien kokonaismäärää, koska kunnostus esitetään rahoitettavaksi jo varatusta, viivästyneen hankkeen määrärahasta. Käyttötalous on perusskenaariossa laskettu omavaraiseksi. Kunnostuksen lykkääminen kallistaa sitä, koska kenttä kasvaa joka vuosi lisää umpeen. Samalla vuoden 2022 kastelujärjestelmäinvestointi ja muut rakenteet rapistuvat käyttämättöminä.

Eikö golfkenttä puuttunut kaupungin palveluverkosta?

Kaupunkitilalautakunnan 17.9.2025 lausuman mukaan palveluverkkosuunnitelmassa ei ole golfkenttää Petikkoon, eikä kunnostus ole investointisuunnitelmassa. Samalla se totesi, että uuden liikuntapaikan perustamisesta päättää kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta. Tässä päätöksessä lautakunta tekee juuri tämän ratkaisun ja poikkeaa lausuman arviosta luvussa 4.4 kuvatuin perustein. Kunnostuksen rahoitus kuuluu kaupunkitilalautakunnan tehtäväalueelle, joten siitä lautakunta tekee esityksen. Kenttää ei rakenneta tyhjästä, vaan olemassa oleva kaupungin omaisuus otetaan käyttöön.

Entä kentän laajentaminen 18-reikäiseksi?

Laajentamisesta ei päätetä nyt. Kentän pohjoisosa on yleiskaavassa urheilu- ja virkistyspalvelujen aluetta (VU), mutta mahdollinen laajennus edellyttää kysynnän toteamista, suunnitelmien tarkistamista ja erillistä investointipäätöstä.

19. Organisaatio, vastuut ja toimivalta

Rooli	Vastuutaho
Liikuntapaikan perustaminen, toiminta ja käyttötalous	Kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta; liikunnan palvelualue, liikuntajohtaja Veli-Matti Kallistahti
Kunnostuksen rahoitus (kunnallistekninen investointi)	Kaupunkitalalautakunta ja kaupunkiympäristön toimiala
Kunnostusurakan tilaaja ja hankinta	Kaupunkiympäristön toimiala, kadut ja puistot
Hankkeen omistaja	Vantaan kaupunki: tavoite, budjetti, päätösportit ja raportointi
Hankkeen valmistelu	Veli-Matti Kallistahti ja golfkenttäasiantuntija Markku Ignatius: hankesuunnitelma, kehitysselvitys, budjetti ja käynnistysaineisto
Kastelu ja sähkö	Erillishankinnat; kasteluasiantuntija (kuntoraportti ja korjaussuunnitelma), sähkösuunnittelija ja verkkoyhtiö Vantaan Energia Sähköverkot Oy (liittymät, mitoitus, keskukset, suojaukset)
Kasvatusvaiheen hoito 2027	Liikuntapalvelujen henkilöstö; kenttämestari tai kenttätekninen asiantuntija vastaa hoitotasosta, koneistuksesta, kasvatusvaiheesta ja avauskriteereistä
Ympäristöhoito ja seuranta	Kentänhoidon vastuuhenkilö; lähtötason kartoitus ja luvat yhdessä kaupungin ympäristökeskuksen kanssa
Tekninen vastuuhenkilö, hankintavalmistelijä, rakennuttaja ja valvoja sekä turvallisuuskoordinaattori	Nimetään urakan käynnistyessä. Tehtävät: määrät, kuntotarkistukset, työselostukset, rakenteet ja vastaanotto; hankintamenettely, tarjouspyyntö, vertailu ja päätösasiakirjat; työmaan ohjaus, laatu, aikataulu, muutokset ja dokumentointi; rakennuttajan turvallisuusvelvoitteet
Operaattori tai palveluntuottaja	Ratkaistaan hallintamallipäätöksessä markkinavuoropuhelun jälkeen: asiakaspalvelu, myynti ja kentänhoito valitun mallin mukaan

Toimivalta

- Hallintosäännön 9 luvun 8 §:n mukaan kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta vastaa kaupungin omista liikuntapalveluista ja niiden kehittämisestä. Lautakunta päättää tehtäväalueellaan muun muassa urheilu- ja ulkoilualueiden toiminnallisista yleissuunnitelmista (5 kohta) ja toimipisteen perustamisesta (7 kohta).

- Hallintosäännön 9 luvun 1 §:n mukaan lautakunta päättää toimialansa asiakas- ja muiden maksujen perusteista (4 kohta) ja palvelutuotannon avaamisesta kilpailutukselle (5 kohta).
- Kaupunkitilalautakunta vastaa hallintosäännön 9 luvun 4 §:n mukaan muun muassa julkisen kaupunkitilan hallinnasta ja hoidosta sekä yhdyskuntateknisistä rakentamispalveluista. Se hyväksyy toimintaansa liittyvät suunnittelu- ja työohjelmat (5 kohta) ja valmistelee kunnallistekniikan investointiohjelmat kaupunginhallituksen hyväksyttäväksi (6 kohta). Kentän kunnostus ja sen rahoitus kuuluvat siten kaupunkitilalautakunnan tehtäväalueelle.
- Kaupunkitilalautakunta hyväksyy hankesuunnitelmat ja yleisten alueiden suunnitelmat, kun kustannusarvio on yli miljoona euroa (9 luvun 4 §:n 2 ja 4 kohta). Tätä pienemmät suunnitelmat hyväksyy katujen ja puistojen palvelualueella kaupungininsinööri (6 luvun 5 §:n 4 ja 13 kohta). Tämän hankkeen kertakustannukset ovat 459 200 euroa, joten kunnostuksen suunnitelma ei kustannuksiltaan edellytä kaupunkitilalautakunnan hyväksyntää.
- Kunnostus esitetään kuitenkin rahoitettavaksi toiselle hankkeelle varatusta määrärahasta, mikä poikkeaa voimassa olevasta kunnallistekniikan investointiohjelmasta. Siksi kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta tekee kunnostuksesta ja sen rahoituksesta esityksen kaupunkitilalautakunnalle.
- Kunnostusurakan hankinnasta päättää hallintosäännön 13 luvun 5 §:n mukaan kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtaja tai hänen määräämänsä. Kaupunkitilalautakunta päättää urakoista vasta yli kahden miljoonan euron hankkeissa (13 luvun 4 §).
- Talousarvion määrärahaa ei saa käyttää muuhun kuin talousarviossa määrättyyn tarkoitukseen, ja sitä saadaan käyttää vain talousarviovuoden menoihin (14 luvun 4 §). Vuoden 2026 talousarviossa kunnallistekniset työt ovat valtuustoon nähden sitovia investointiryhmän tasolla.

Lähteet

Tutkimuskirjallisuus ja tilastot

- Aamlid, T. S., Almvik, M., Pettersen, T., & Bolli, R. (2021). Leaching and surface runoff after fall application of fungicides on putting greens. *Agronomy Journal*, 113(5), 3743–3763. <https://doi.org/10.1002/agj2.20549>
- Aamlid, T. S., Larsbo, M., & Jarvis, N. (2009). Effects of surfactant use and peat amendment on leaching of fungicides and nitrate from golf greens. *Biologia*, 64(3), 419–423. <https://doi.org/10.2478/s11756-009-0094-7>
- Ainsworth, B. E., Haskell, W. L., Herrmann, S. D. ym. (2011). 2011 Compendium of Physical Activities: A Second Update of Codes and MET Values. *Medicine & Science in Sports & Exercise*, 43(8), 1575–1581. <https://doi.org/10.1249/MSS.0b013e31821ece12>
- Baris, R. D., Cohen, S. Z., Barnes, N. L., Lam, J., & Ma, Q. (2010). Quantitative analysis of over 20 years of golf course monitoring studies. *Environmental Toxicology and Chemistry*, 29(6), 1224–1236. <https://doi.org/10.1002/etc.185>
- Bartlett, M. D., & James, I. T. (2011). A model of greenhouse gas emissions from the management of turf on two golf courses. *Science of the Total Environment*, 409(23), 5137–5147. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2011.07.054>
- Barton, J., & Pretty, J. (2010). What is the best dose of nature and green exercise for improving mental health? A multi-study analysis. *Environmental Science & Technology*, 44(10), 3947–3955. <https://doi.org/10.1021/es903183r>
- Bekken, M. A. H., & Soldat, D. J. (2021). Estimated energy use and greenhouse gas emissions associated with golf course turfgrass maintenance in the Northern USA. *International Turfgrass Society Research Journal*, 14(1), 58–75. <https://doi.org/10.1002/its2.61>
- Bekken, M. A. H., Hockemeyer, K. R., Soldat, D. J., & Koch, P. L. (2022). Reducing pesticide risk associated with dollar spot management on golf course turfgrass. *Frontiers in Agronomy*, 4, 881591. <https://doi.org/10.3389/fagro.2022.881591>
- Bekken, M. A. H., Schimenti, C. S., Soldat, D. J., & Rossi, F. (2021). A novel framework for estimating and analyzing pesticide risk on golf courses. *Science of the Total Environment*, 783, 146840. <https://doi.org/10.1016/j.scitotenv.2021.146840>
- Broman, G., Johnsson, L., & Kaijser, L. (2004). Golf: A high intensity interval activity for elderly men. *Aging Clinical and Experimental Research*, 16(5), 375–381. <https://doi.org/10.1007/BF03324567>

- Colding, J., & Folke, C. (2009). The role of golf courses in biodiversity conservation and ecosystem management. *Ecosystems*, 12, 191–206.
<https://doi.org/10.1007/s10021-008-9217-1>
- Colding, J., Lundberg, J., Lundberg, S., & Andersson, E. (2009). Golf courses and wetland fauna. *Ecological Applications*, 19(6), 1481–1491.
<https://doi.org/10.1890/07-2092.1>
- Coventry, P. A., Brown, J. V. E., Pervin, J. ym. (2021). Nature-based outdoor activities for mental and physical health: Systematic review and meta-analysis. *SSM – Population Health*, 16, 100934. <https://doi.org/10.1016/j.ssmph.2021.100934>
- Dale, A. G., Perry, R. L., Cope, G. C., & Benda, N. (2020). Floral abundance and richness drive beneficial arthropod conservation and biological control on golf courses. *Urban Ecosystems*, 23(1), 55–66. <https://doi.org/10.1007/s11252-019-00907-0>
- European Golf Association (2026). New participation report reveals continued growth of golf across Europe. 11.6.2026. <https://www.ega-golf.ch/content/new-participation-report-reveals-continued-growth-golf-across-europe>
- Farahmand, B., Broman, G., de Faire, U., Vågerö, D., & Ahlbom, A. (2009). Golf: A game of life and death – reduced mortality in Swedish golf players. *Scandinavian Journal of Medicine & Science in Sports*, 19(3), 419–424.
<https://doi.org/10.1111/j.1600-0838.2008.00814.x>
- Gao, K. L., Hui-Chan, C. W. Y., & Tsang, W. W. N. (2011). Golfers have better balance control and confidence than healthy controls. *European Journal of Applied Physiology*, 111(11), 2805–2812. <https://doi.org/10.1007/s00421-011-1910-7>
- Gylje Blank, S., Svensson, M., & Strandberg, M. (2021). A cross-disciplinary forum promoting efficient biodiversity conservation in “new” grasslands in Sweden. *International Turfgrass Society Research Journal*, 14(1), 311–315.
<https://doi.org/10.1002/its2.57>
- Herrmann, S. D., Willis, E. A., Ainsworth, B. E. ym. (2024). 2024 Adult Compendium of Physical Activities: A third update of the energy costs of human activities. *Journal of Sport and Health Science*, 13(1), 6–12.
<https://doi.org/10.1016/j.jshs.2023.10.010>
- Kettinen, J., Ala-Vähälä, T., Murray, A. ym. (2026). The social significance of golf in Finland in the year 2021 based on SROI analysis. *Frontiers in Sports and Active Living*, 8, 1832817. <https://doi.org/10.3389/fspor.2026.1832817>
- Kettinen, J., Tikkanen, H., & Venojärvi, M. (2023a). Comparative effectiveness of playing golf to Nordic walking and walking on acute physiological effects on cardiometabolic markers in healthy older adults: A randomised cross-over

- study. *BMJ Open Sport & Exercise Medicine*, 9(1), e001474.
<https://doi.org/10.1136/bmjsem-2022-001474>
- Kettinen, J., Tikkanen, H., Hiltunen, M. ym. (2023b). Cognitive and biomarker responses in healthy older adults to a 18-hole golf round and different walking types: A randomised cross-over study. *BMJ Open Sport & Exercise Medicine*, 9(4), e001629. <https://doi.org/10.1136/bmjsem-2023-001629>
- Kettinen, J., Venojärvi, M., Murray, A., & Tikkanen, H. (2023c). The seasonal variation of physical activity and quality of life during the first wave of the COVID-19 pandemic in Finnish older golfers: A cross-sectional study. *Health Science Reports*, 6(6), e1347. <https://doi.org/10.1002/hsr2.1347>
- Kolu, P., Kari, J. T., Raitanen, J. ym. (2022). Economic burden of low physical activity and high sedentary behaviour in Finland. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 76(7), 677–684. <https://doi.org/10.1136/jech-2021-217998>
- Kontula, T., & Raunio, A. (toim.) (2018). Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja. Suomen ympäristö 5/2018. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö. <http://hdl.handle.net/10024/161233>
- Korhonen, A., Siitonen, J., & Hamberg, L. (2023). Luonnon monimuotoisuus ja hiilensidonta golfkentillä. Luonnonvarakeskus. <https://urn.fi/URN:NBN:fi-fe20230927137536>
- Krzyzanowski, B., Mullan, A. F., Dorsey, E. R. ym. (2025). Proximity to golf courses and risk of Parkinson disease. *JAMA Network Open*, 8(5), e259198. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2025.9198>
- Kvalbein, A., & Aamlid, T. S. (2014). Irrigation of turf on golf courses – a greenkeeper guide to understanding the theory and practice. STERF. <https://sterf.org/wp-content/uploads/2024/07/Irrigation-of-turf-on-golf-courses.pdf>
- Larsbo, M., Aamlid, T. S., Persson, L., & Jarvis, N. (2008). Fungicide leaching from golf greens: Effects of root zone composition and surfactant use. *Journal of Environmental Quality*, 37(4), 1527–1535. <https://doi.org/10.2134/jeq2007.0440>
- Lonsdorf, E. V., Nootenboom, C., Janke, B., & Horgan, B. P. (2021). Assessing urban ecosystem services provided by green infrastructure: Golf courses in the Minneapolis–St. Paul metro area. *Landscape and Urban Planning*, 208, 104022. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2020.104022>
- Luonnonvarakeskus (2023). Golfkentillä edistetään luonnon monimuotoisuutta. <https://www.luke.fi/fi/palvelut/asiakasesimerkit/golfkentilla-edistetaan-luonnon-monimuotoisuutta>

- Miljøstyrelsen (2023). Notat om pesticidforbrug og -belastning på golfbaner i 2021 og 2022. <https://mst.dk/media/c51b1rmt/notat-pesticidforbrug-og-belastning-paa-golfbaner-2021-2022.pdf>
- Murray, A. D., Archibald, D., Murray, I. R. ym. (2018). 2018 International Consensus Statement on Golf and Health. *British Journal of Sports Medicine*, 52(22), 1426–1436. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2018-099509>
- Murray, A. D., Daines, L., Archibald, D. ym. (2017). The relationships between golf and health: A scoping review. *British Journal of Sports Medicine*, 51(1), 12–19. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2016-096625>
- Nooten, S. S., Schultheiss, P., Wright, J. ym. (2018). What shapes plant and animal diversity on urban golf courses? *Urban Ecosystems*, 21(3), 565–576. <https://doi.org/10.1007/s11252-017-0728-4>
- O'Donnell, A., Murray, A., Jones, A. ym. (2026). Riding a golf cart versus walking: A study on the physiological and performance differences in tournament golf. *European Journal of Sport Science*, 26(1), e70099. <https://doi.org/10.1002/ejsc.70099>
- Ormiston, Z. E., & Cristol, D. A. (2025). Are golf courses good or bad for birds: A synthetic review. *Landscape and Urban Planning*, 253, 105221. <https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2024.105221>
- Parkkari, J., Natri, A., Kannus, P. ym. (2000). A controlled trial of the health benefits of regular walking on a golf course. *The American Journal of Medicine*, 109(2), 102–108. [https://doi.org/10.1016/S0002-9343\(00\)00455-1](https://doi.org/10.1016/S0002-9343(00)00455-1)
- Petrosillo, I., Valente, D., Pasimeni, M. R. ym. (2019). Can a golf course support biodiversity and ecosystem services? The landscape context matter. *Landscape Ecology*, 34(10), 2213–2228. <https://doi.org/10.1007/s10980-019-00885-w>
- Puglis, H. J., & Boone, M. D. (2012). Effects of terrestrial buffer zones on amphibians on golf courses. *PLoS ONE*, 7(6), e39590. <https://doi.org/10.1371/journal.pone.0039590>
- Rasmussen, S. L., Schrøder, A. E., Mathiesen, R. ym. (2021). Wildlife conservation at a garden level: The effect of robotic lawn mowers on European hedgehogs (*Erinaceus europaeus*). *Animals*, 11(5), 1191. <https://doi.org/10.3390/ani11051191>
- Saarikivi, J., Idström, L., Venn, S., Niemelä, J., & Kotze, D. J. (2010). Carabid beetle assemblages associated with urban golf courses in the greater Helsinki area. *European Journal of Entomology*, 107(4), 553–561. <https://doi.org/10.14411/eje.2010.064>
- Saarikivi, J., Knopp, T., Granroth, A., & Merilä, J. (2013). The role of golf courses in maintaining genetic connectivity between common frog (*Rana temporaria*)

- populations in an urban setting. *Conservation Genetics*, 14(5), 1057–1064.
<https://doi.org/10.1007/s10592-013-0495-6>
- Selhorst, A. L., & Lal, R. (2011). Carbon budgeting in golf course soils of Central Ohio. *Urban Ecosystems*, 14(4), 771–781. <https://doi.org/10.1007/s11252-011-0168-5>
- Shimada, H., Doi, T., Makizako, H., & Toba, K. (2026). Relationship between playing golf and cognitive function in old age. *Acta Psychologica*, 268, 107354.
<https://doi.org/10.1016/j.actpsy.2026.107354>
- Shimada, H., Lee, S., Akishita, M. ym. (2018). Effects of golf training on cognition in older adults: A randomised controlled trial. *Journal of Epidemiology and Community Health*, 72(10), 944–950. <https://doi.org/10.1136/jech-2017-210052>
- Sorbie, G. G., Beaumont, A. J., Williams, A. K. ym. (2021). The impact of the closure and reopening of golf courses in the United Kingdom on wellbeing during the COVID-19 pandemic: A multi-study approach. *Frontiers in Sports and Active Living*, 3, 622171. <https://doi.org/10.3389/fspor.2021.622171>
- Sorbie, G. G., Beaumont, A. J., Williams, A. K., & Lavalley, D. (2022). Golf and physical health: A systematic review. *Sports Medicine*, 52(12), 2943–2963.
<https://doi.org/10.1007/s40279-022-01732-w>
- Stenner, B. J., Boyle, T., Archibald, D. ym. (2023a). Australian golfers with and without osteoarthritis report reduced psychological distress and improved general health compared to a general population-based sample. *Journal of Science and Medicine in Sport*, 26(3), 202–207.
<https://doi.org/10.1016/j.jsams.2023.02.005>
- Stenner, B., Boyle, T., Archibald, D. ym. (2023b). Golf participants in Australia have a higher lifetime prevalence of skin cancer compared with the general population. *BMJ Open Sport & Exercise Medicine*, 9(3), e001597.
<https://doi.org/10.1136/bmjsem-2023-001597>
- Suomen Golfliitto (2025). Toimialaraportti 2025. <https://golf.fi/wp-content/uploads/2025/03/Toimialaraportti-2025.pdf>
- Suomen Golfliitto (2026). Golfareita jo lähes 165 000 – junioreissa kasvua kahdeksan prosenttia. 24.9.2026. <https://golf.fi/golfareita-jo-lahes-165-000-junioreissa-kasvua-kahdeksan-prosenttia/>
- Tanner, R. A., & Gange, A. C. (2005). Effects of golf courses on local biodiversity. *Landscape and Urban Planning*, 71(2–4), 137–146.
<https://doi.org/10.1016/j.landurbplan.2004.02.004>
- Terveystiedon ja hyvinvoinnin laitos (2023). Terve Suomi -tutkimus: Vain alle puolet aikuisista liikkuu riittävästi, iltavirkkuus ja riittämätön unen määrä yleistyneet. Tiedote 26.10.2023. <https://thl.fi/-/terve-suomi-tutkimus-vain-alle-puolet->

aikuisista-liikkuu-riittavasti-iltavirkkuus-ja-riittamaton-unen-maara-yleistyneet

- Terveyden ja hyvinvoinnin laitos. Sotkanet, indikaattorit 5527 (20 vuotta täyttäneet) ja 5529 (65 vuotta täyttäneet): Terveysliikuntasuosituksen mukaan liian vähän liikkuvien osuus (%). Haettu 29.9.2026. <https://sotkanet.fi>
- Threlfall, C. G., Walker, K., Williams, N. S. G. ym. (2015). The conservation value of urban green space habitats for Australian native bee communities. *Biological Conservation*, 187, 240–248. <https://doi.org/10.1016/j.biocon.2015.05.003>
- Twohig-Bennett, C., & Jones, A. (2018). The health benefits of the great outdoors: A systematic review and meta-analysis of greenspace exposure and health outcomes. *Environmental Research*, 166, 628–637. <https://doi.org/10.1016/j.envres.2018.06.030>
- Wang, R., Mattox, C. M., Phillips, C. L., & Kowalewski, A. R. (2022). Carbon sequestration in turfgrass–soil systems. *Plants*, 11(19), 2478. <https://doi.org/10.3390/plants11192478>
- Watts, E. L., Matthews, C. E., Freeman, J. R. ym. (2022). Association of leisure time physical activity types and risks of all-cause, cardiovascular, and cancer mortality among older adults. *JAMA Network Open*, 5(8), e2228510. <https://doi.org/10.1001/jamanetworkopen.2022.28510>
- Williamson, T. R., Kay, R. S., Robinson, P. G., Murray, A. D., & Clement, N. D. (2024). Epidemiology of musculoskeletal injury in professional and amateur golfers: A systematic review and meta-analysis. *British Journal of Sports Medicine*, 58(11), 606–614. <https://doi.org/10.1136/bjsports-2023-107324>
- Willis, E. A., Herrmann, S. D., Hastert, M. ym. (2024). Older Adult Compendium of Physical Activities: Energy costs of human activities in adults aged 60 and older. *Journal of Sport and Health Science*, 13(1), 13–17. <https://doi.org/10.1016/j.jshs.2023.10.007>
- Wilson, D. A., Brown, S., Muckelt, P. E. ym. (2023). Strength and balance in recreational golfers and non-golfers aged 65–79 years in community settings. *Journal of Aging and Physical Activity*, 31(2), 257–264. <https://doi.org/10.1123/japa.2021-0498>
- Wilson, D. A., Muckelt, P. E. ym. (2026). Strength and balance in recreational golfers aged over 80 years. *Journal of Aging and Physical Activity*, 34(2), 234–240. <https://doi.org/10.1123/japa.2024-0181>

Hankkeen asiakirjat, säädökset ja muut lähteet

Hankkeen valmisteluaineisto konsultin hankesuunnitelman DRAFT 4.0
lähdeluettelon mukaan: Vantaa Golf Petikko – kehitysselvitys 18.4.2026;

projektimuistio 2.8.2026; saate- ja valmistelumuistio 2.8.2026; hankintojen käynnistämissuunnitelma 11.8.2026 (versio 1.0); hankesuunnitelma Draft 2.0, 27.8.2026; Ramboll: turvallisuusasiakirja, turvallisuussäännöt ja menettelyohjeet 11.6.2025; kunnostusurakan työseloste, rakennespesifikaatio ja kunnostusprosessi 2025; Petikon alueiden laskentataulukko; Vantaan Golfpuiston liikevaihtomalli; Petikko-visio, esitysaineisto; Virtapuiston ja Kenraalipuiston kenttien aineistot (rakenteellinen vertailuaineisto); Vantaan Golfpuiston vanhat seurasäännöt (historiallinen vertailuaineisto).

Ignatius, M.: Vantaa Golf Petikko – hankesuunnitelma, DRAFT 4.0, 27.9.2026, ja Petikon kannattavuuslaskelma 2027–2032.

Petikon golfkentän hankeryhmä: Loppuraportti Petikon golfkenttäalueen käytöstä, 25.4.2024 (sis. Suomen Golfliiton lausunnot 17.12.2021).

Urakkaohjelma, Petikon golfkentän kunnostus, 17.9.2026; Hilma-ilmoitus 21.9.2026; kentän lay-out ja lähtötiedot 2025.

Kaupunkitilalautakunta 17.9.2025 § 16; kaupunkikulttuurin ja hyvinvoinnin lautakunta 17.8.2026 § 25.

Vantaan kaupungin hallintosäätö, voimassa 1.1.2025, muutettu viimeksi 22.6.2026.

Liikuntalaki (390/2015); kuntalaki (410/2015); kilpailulaki (948/2011), muutos 595/2013. Finlex, luettu 29.9.2026.

Helsingin kulttuuri- ja vapaa-aikalautakunta 9.9.2025 § 151, Paloheinän golfkentän vuokraus (HEL 2025-004630). Golfpiste 1.10.2025 (Petikon kustannusarviot), 2.5.2026 (Paloheinä) ja 14.9.2026 (Petikko).

National Golf Foundation (2024). Which way is municipal golf going? 28.3.2024. <https://www.ngf.org/short-game/which-way-is-municipal-golf-going/>

Vantaan kaupunki: Tulevaisuus asuu Vantaalla – Vantaan kaupunkistrategia 2026–2029. Kaupunginvaltuusto 26.1.2026. https://www.vantaa.fi/sites/default/files/document/strategia_visualisointi_2701_FINAL.pdf

Vantaan kaupunki: Väestön määrä ja kehitys (vuoden 2025 lopun väkiluku 252 956) ja osa-alueiden väestöennuste 2026. <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaesto/vaeston-maara-ja-kehitys>; <https://www.vantaa.fi/fi/kaupunki-ja-paatoksenteko/tietoa-vantaasta/tilastot-ja-tutkimukset/vantaan-vaestoennusteet/osa-alueiden-vaestoennuste>

Vantaan kaupunki: Talousarvio 2026 ja taloussuunnitelma 2026–2029; kunnallistekniikan investoinnit 2026–2029 (kaupunkitilalautakunta 17.9.2025).

Suomen Golfliitto (2023). Golfin olosuhdepolitiikka v. 1.0, 24.11.2023.
<https://golf.fi/wp-content/uploads/2023/12/Golfin-olosuhdepolitiikka.pdf>

Suomen Golfliitto ja Sitowise (2019). Golfkenttien väestöpohjaselvitys (hankeryhmän loppuraportin 2024 mukaan).

Huippu-urheilun instituutti KIHU (2026). Liikunta on säilyttänyt asemansa suomalaisten aikuisten arjessa. Tiedote 20.2.2026. <https://kihu.fi/kihu-syke/liikunta-on-sailyttanyt-asemansa-suomalaisten-aikuisten-arjessa/> (raportti: Mäkinen, J., Mononen, K., Blomqvist, M., Hannula, J., & Kareinen, E. (2025). Aikuisväestön liikunnan harrastaminen, vapaaehtoistyö ja osallistuminen 2024–2025. KIHUn julkaisusarja nro 90).

Suomen Golfliitto: kurssiportaali, green card -kurssit 2026.
<https://kurssit.golf.fi/kurssit/green-card-kurssit/>

Helsingin kaupunginhallitus 17.11.2025, Paloheinän golfkentän alueen vuokraus.

London Borough of Hillingdon (2025). Päätös 10.4.2025 golfkenttien vuokrauksesta.
<https://modgov.hillingdon.gov.uk/ieDecisionDetails.aspx?ID=3332>

Vantaan kaupunki: Petikon laavu, palveluhakemisto.
<https://www.vantaa.fi/fi/palveluhakemisto/toimipiste/petikon-laavu>

Laki kasvinsuojeluaineista (1563/2011) 6 §; vesilaki (587/2011) 3 luku 2 §; laki vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (1709/2015) 4 §; valtioneuvoston asetus vieraslajeista aiheutuvien riskien hallinnasta (704/2019), liite B. Finlex, luettu 29.9.2026.

Maa- ja metsätalousministeriö (2011). Kasvinsuojeluaineiden kestävän käytön kansallinen toimintaohjelma. Työryhmämuistio MMM 2011:4. Tukes (2023). Kestävän kasvinsuojelun kansallinen toimintaohjelma III 2023–2027.

Etelä-Suomen aluehallintovirasto: ympäristölupapäätös 4.9.2019 (hankeryhmän loppuraportin mukaan) ja hallintopakkopäätös 8.9.2020 nro 319/2020 (ESAVI/1851/2018). Vantaan ympäristölautakunta 27.5.2021 § 8, hallintopakkopäätöksen toteuttamisen valvonta (tarkastus 4.5.2021).

Liite. Operatiiviset taulukot

Liitteeseen on koottu kentän avaamisen ja operoinnin yksityiskohtaiset taulukot. Niihin viitataan suunnitelman tekstissä.

L1 Markkinoinnin vuosikello

Ajankohta suhteessa avausvuoteen 2028	Toimenpiteet
Edellinen syksy ja talvi	Hankkeen etenemisestä viestiminen, yhteisön rakentaminen, yhteistyökumppanit ja avaamisen valmistelu
Tammikuu	Kauden ennakotiedote jäsenille ja sidosryhmille
Helmi–maaliskuu	Pelioikeuksien, sarjakorttien, yritystuotteiden ja muun ennakkomyyntin käynnistys
Pelikausi	Jatkuva näkyvyys golfmediassa ja sosiaalisessa mediassa; mahdolliset tunnetut lähettiläät
Kauden loppu	Syyspelaamisen aktivointi ja seuraavan kauden ennakkomyynti

L2 Väliaikaiset palvelutilat

Alue	Kontti	Käyttö
Kentänhoito	Pitkä huolto- ja varastokontti	Koneiden, työkalujen ja tarvikkeiden turvallinen säilytys
Kentänhoito	Sosiaali-, toimisto- ja huoltokontti 2–3 hengelle	Kenttähenkilöstön sosiaali- ja työtilat
Klubialue	Asiakaspalvelu- ja toimistokontti	Asiakaspalvelu, kassatoiminnot ja neuvonta
Klubialue	Saniteetti- ja suihkukontti	Pelaajien wc- ja peseytymistilat
Klubialue	Saunakontti	Valinnainen palvelutason osa
Klubialue	Kahvila- ja tarjoilukontti	Tarvittaessa; ei oletuksena erillistä henkilöstöä

L3 Kentän peruskalusto

Kentän peruskalusto	Ensimmäisen kauden määrä	Huomio
Reikäkupit	9 + 2–3 varakuppia	Kestävä vakiomalli

Kentän peruskalusto	Ensimmäisen kauden määrä	Huomio
Lipputangot	9 + muutama varatanko	Yhtenäinen sarja
Reikäliput	9 + varaliput	Hyvä kontrasti ja mahdollinen kenttälogo
Tiimerkit	Oletus 2 sarjaa reikää kohden	Lopullinen määrä varmistetaan; mahdollisuus 3–4 tiihin jätetään avoimeksi
Roskakorit	Tarpeen mukaan, pääosin lyöntipaikoille	Yksinkertaiset ja kestävät
Pallonpesurit	Valikoiduille tai kaikille lyöntipaikoille	Määrä tarkennetaan kustannusvertailussa
Penkit	Tavoite 1 lyöntipaikkaa kohden	Pelaajaystävällisyys ja kentän ilme
Opasteet	Kenttä-, turvallisuus- ja reittiopastus	Vähintään ykköstiin info ja väyläopasteet

L4 Hankintakokonaisuudet

Nro	Hankintakokonaisuus	Käynnistys tai päätöspotti
1	Pelipintojen kunnostus PU1–PU4	Hankintailmoitus 21.9.2026, tarjoukset 7.10.2026
2	Sähköliittymät	Tilaukset rinnakkain pelipintojen kilpailutuksen kanssa
3	Kastelu, pumppaamo ja sadettimet	Kuntotarkastus, koekäyttö ja tarvittava erillinen hankinta
4	Operointi tai palvelukumppanuus	Markkinavuoropuhelu 2026–2027; lopullinen malli ennen ensimmäisen pelikauden rekrytointeja ja sopimuksia
5	Kentänhoito	Hoitotaso, vuosibudjetti, vastuut ja kalustoraja määritetään
6	Koneet ja laitteet	Osto, leasing, vuokra tai yhteiskäyttö valitaan konekohtaisesti
7	Väliaikaiset rakennukset ja palvelutilat	Konttivuokraus ja paviljonki erillisinä kokonaisuuksina
8	Range ja harjoittelu	Erillinen vaihe 2

L5 Kentänhoidon kone- ja laitekonsepti

Kalusto	Ensimmäisen pelikauden periaate	Huomio
Robottileikkurit	Väylät ja mahdollisuuksien mukaan karheikot	Alustavat tarjoukset päivitetään
Karheikkoleikkuri	Yksi käytetty tai muu kustannustehokas kone tarvittaessa	Tarve riippuu robottien kattavuudesta
Viheriöleikkuri (kolmiyksikköinen)	Viheriöt ja tarvittaessa lyöntipaikat ja niiden lähialueet	Yhteensopiva varakoneen ja leikkuuyksiköiden kanssa
Varakone	Käytetty yhteensopiva leikkuukone	Ensimmäisellä kaudella myös kaksi käytettyä konetta on hyväksyttävä ratkaisu
Monitoimikone	Esimerkiksi vanha bunkkerikone monitoimialustana	Pintailmastus- ja muut lisälaitteet mahdollisia
Hiekotin (dressaaja)	Viheriöiden dressaus	Mieluiten monitoimikoneeseen liitettävä
Täydennyskylvölaite	Viheriöleikkuriin yhdistettävät yksiköt	Voi poistaa erillisen kylvökoneen tarpeen
Bunkkerikone	Ei erillishankintaa	Bunkkerit hoidetaan pääosin käsityönä
Syväilmastin	Laina, vuokra tai yhteiskäyttö	Oma kone myöhempi optio, uutena noin 30 000 €

L6 Ennen ensimmäisen pelikauden budjettia täydennettävät tiedot

Tieto	Vastuullinen lähde tai seuraava toimi
Diaarinumero, toimielinpäätökset ja investointiohjelman tiedot	Vantaan kaupunki
Kiinteistö-, kaava-, rasite- ja lupatiedot	Kaupunkiympäristön toimiala
Ajantasaiset pinta-alat, määrät ja kuntoluokitus	Tekninen tarkastaja tai suunnittelija
Sähkölittyymien mitoitus, hinta ja toimitusaika	Sähkösuunnittelija ja verkkoyhtiö
Kastelun kuntoraportti ja korjaussuunnitelma	Kasteluasiantuntija
Pelipintojen tavoitehinta ja kustannusvaraus	Kilpailutus ja kustannuslaskenta
Robottileikkureiden päivitetty tarjoukset	Laitetoimittajat

